

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ (ΤΕΙ) ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Οδηγός Σπουδών

Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και
Συστημάτων Πληροφόρησης

Θεσσαλονίκη 2015

Πίνακας περιεχομένων

Ο Οδηγός Σπουδών	4
Ο ρόλος του Τμήματος.....	4
Δομή, Οργάνωση και Λειτουργία του Τμήματος	6
Δομή των σπουδών	9
Πρόσθετες πληροφορίες.....	12
Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος.....	15
Α' Εξάμηνο	15
Β' Εξάμηνο.....	15
Γ' Εξάμηνο	15
Δ' Εξάμηνο	16
Ε' Εξάμηνο.....	16
ΣΤ' Εξάμηνο	16
Ζ' Εξάμηνο.....	17
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	18
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ.....	18
1. Βιβλιοθήκες και Κοινωνία	18
2. Εισαγωγή στην Πληροφορική.....	19
3. Έρευνα και Συγγραφή Εργασίας	20
4. Σύγχρονες τάσεις στη λογοτεχνία.....	20
5. Εισαγωγή στην Οργάνωση Υλικού και Πληροφοριών	21
6. Αγγλικά Ι.....	21
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	22
1. Ιστορία Βιβλίου και Συντήρηση.....	22
2. Ταξινομικά Συστήματα Ι	22
3. Περιγραφική Καταλογογράφηση Ι	23
4. Πηγές και Υπηρεσίες Πληροφόρησης.....	24
5. Πολυμεσικές Εφαρμογές.....	25
6. Αγγλικά ΙΙ.....	26
Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ.....	27
1. Ταξινομικά Συστήματα ΙΙ	27

2. Περιγραφική Καταλογογράφηση II.....	27
3. Θεματική Ευρετηρίαση	28
4. Ιστορία και Φιλοσοφία Επιστημών	29
5. Ηλεκτρονική Εκδοτική.....	29
Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	30
1. Θησαυροί	30
2. Αρχεία και Οργάνωσή τους	30
3. Ανάπτυξη και Διαχείριση Συλλογής και Διαχείριση Πληροφοριών	31
4. Online Ανάκτηση Πληροφοριών	32
5. Βάσεις Δεδομένων	33
Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ	35
1. Πηγές πληροφόρησης: Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες	35
2. Επικοινωνίες - Δίκτυα	36
3. Μέθοδοι Έρευνας.....	37
4. Απαιτήσεις χρηστών κατά την αναζήτηση πληροφοριών	38
5. Διοίκηση Βιβλιοθηκών / Κέντρων Πληροφόρησης	39
6. Επιλογής.....	39
α) Διαχείριση Σύγχρονων Αρχείων	39
β) Διαχείριση γνώσης.....	40
ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ	41
1. Πηγές Πληροφόρησης: Θετικές και Εφαρμοσμένες Επιστήμες	41
2. Ψηφιακές Βιβλιοθήκες και Μεταδεδομένα	42
3. Μάρκετινγκ και Δημόσιες Σχέσεις.....	43
4. Διαχείριση Αυτοματοποιημένων Συστημάτων Βιβλιοθηκών.....	43
5. Θεωρίες της Μάθησης	44
Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ.....	45
1. Σεμινάριο Τελειόφοιτων.....	45
2. Πληροφορία και Κοινωνία	45
3. Σχεδιασμός Δικτυακών Τόπων.....	46
4. Πληροφοριακή παιδεία	47
5. Επιλογή.....	48
α) Οργάνωση και Λειτουργία Σχολικών Βιβλιοθηκών	48
β) Οργάνωση και Λειτουργία Μονάδων Πληροφόρησης.....	48
6. Λογοτεχνία και Υλικό για Παιδιά και Εφήβους	49
Μαθήματα κατά Τομέα Μαθημάτων	52

Ο Οδηγός Σπουδών

Ο οδηγός αυτός απευθύνεται στους φοιτητές του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας (ΣΔΟ) του Αλεξάνδρειου Τεχνολογικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης (ΑΤΕΙΘ) (www.teithe.gr) με σκοπό την ενημέρωσή τους για το Τμήμα και τη φοίτησή τους σε αυτό. Δίνονται, μεταξύ άλλων, χρήσιμες πληροφορίες για τη δομή του Τμήματος, το περιεχόμενο των σπουδών, το πρόγραμμα σπουδών, το περιεχόμενο των μαθημάτων, τις εξετάσεις, την πρακτική άσκηση και τα επαγγελματικά δικαιώματα.

Ο ρόλος του Τμήματος

Το Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης έχει ως στόχο την επιστημονική κατάρτιση στελεχών που θα απασχοληθούν ως βιβλιοθηκονόμοι και επιστήμονες της πληροφόρησης σε κάθε είδους Βιβλιοθήκη και σε κέντρα πληροφόρησης του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα.

Το επάγγελμα του βιβλιοθηκονόμου παίζει πολύ σημαντικό και θεμελιώδη ρόλο στην κοινωνία, ιδιαίτερα στην εποχή μας της οποίας χαρακτηριστικό γνώρισμα είναι η μεγάλη διάχυση πληροφοριών. Η συνεχώς αυξανόμενη παραγωγή πληροφοριών έχει ως αποτέλεσμα την αντίστοιχη αύξηση των δημοσιευμάτων.

Η Βιβλιοθήκη και το κέντρο πληροφόρησης πρέπει μέσα από την πληθώρα του προσφερόμενου υλικού να επιλέξουν αυτό ακριβώς που χρειάζεται το κοινό τους και να το οργανώσουν για χρήση. Μόνο με τη γρήγορη και εύκολη πρόσβαση στις πληροφορίες μπορεί κάθε μέλος της κοινωνίας να ελέγξει και να χρησιμοποιήσει αποτελεσματικά αυτόν τον πλούτο.

Η Βιβλιοθήκη έχει επίσης ως στόχο της την ισότιμη παροχή ευκαιριών στους πολίτες για συνεχή ενημέρωση, αυτομόρφωση και δια βίου μάθηση, καθώς και για την αισθητική καλλιέργεια, ιδιαίτερα ατόμων που εξαιτίας του οικονομικού, κοινωνικού και μορφωτικού τους επιπέδου βρίσκονται σε μειονεκτική θέση.

Οι γνώσεις και οι δεξιότητες που αποκτώνται, κατά τη διάρκεια της φοίτησης στο Τμήμα, σχετίζονται με την οργάνωση των Βιβλιοθηκών και των συστημάτων πληροφόρησης και τη διαχείριση των πληροφοριών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη μελέτη και την εφαρμογή των νέων τεχνολογιών για την ανάπτυξη υπηρεσιών και εργαλείων σε ψηφιακό περιβάλλον.

Το Τμήμα ανανεώνει το πρόγραμμα σπουδών, αξιοποιεί το ανθρώπινο δυναμικό που διαθέτει με τον καλύτερο τρόπο, παρέχει στους φοιτητές υψηλής ποιότητας εκπαίδευση και συμβάλλει στην ανάπτυξη καινοτομιών.

Σήμερα, το Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης αξιοποιεί τις νέες τεχνολογίες, αναπτύσσει έρευνα, επενδύει στη διδασκαλία και παρακολουθεί τις διεθνείς και εθνικές εξελίξεις που συντελούνται στην επιστήμη της Βιβλιοθηκονομίας και της Πληροφόρησης, καθώς και στην αγορά εργασίας. Για να ανταποκριθεί το Τμήμα στις εξελίξεις αυτές, ενέταξε στο πρόγραμμα σπουδών του μαθήματα που έχουν σχέση με τις νέες τεχνολογίες και την ηλεκτρονική πληροφόρηση, όπως για παράδειγμα «Ψηφιακές Βιβλιοθήκες και Μεταδεδομένα», «Σχεδιασμός Δικτυακών Τόπων» και «Βάσεις Δεδομένων».

Συμπερασματικά, τα μαθήματα που διδάσκονται στο Τμήμα, η εξάμηνη πρακτική άσκηση και η εκπόνηση πτυχιακής εργασίας καθιστούν τους πτυχιούχους ικανούς να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις του επαγγέλματός τους. Οι απόφοιτοι του Τμήματος έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε μεταπτυχιακό επίπεδο στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Το Τμήμα παρέχει επίσης συμβουλευτικές υπηρεσίες για θέματα οργάνωσης και λειτουργίας Βιβλιοθηκών, σε ενδιαφερόμενους φορείς.

Δομή, Οργάνωση και Λειτουργία του Τμήματος

Θεσμοθετημένα όργανα του Τμήματος

Πρόεδρος του Τμήματος

Ο πρόεδρος του Τμήματος εκλέγεται κάθε δύο (2) χρόνια

Αναπληρωτής πρόεδρος του Τμήματος

Ο αναπληρωτής πρόεδρος του Τμήματος εκλέγεται κάθε δύο (2) χρόνια

Συνέλευση του Τμήματος

Αποτελεί το ανώτατο όργανο του Τμήματος και απαρτίζεται από τον Πρόεδρο της Συνέλευσης που είναι ο πρόεδρος του Τμήματος, το μόνιμο Εκπαιδευτικό Προσωπικό (ΕΠ) του Τμήματος, το Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό και εκπροσώπους των φοιτητών.

Τομείς Μαθημάτων

Το Τμήμα, με την παρούσα σύνθεσή του, έχει δύο τομείς μαθημάτων:

Α΄ Τομέας μαθημάτων:

Πληροφορία και Υπηρεσίες Πληροφόρησης

Β΄ Τομέας μαθημάτων:

Επεξεργασία και Διαχείριση Υλικού και Πληροφοριών

Κάθε τομέας αποτελείται από τον υπεύθυνό του και τα μέλη του ΕΠ που έχουν ενταχθεί σε αυτόν.

Προσωπικό

Το προσωπικό του τμήματος διακρίνεται σε:

- Εκπαιδευτικό Προσωπικό: αποτελείται από τα μόνιμα μέλη ΕΠ και τους έκτακτους εκπαιδευτικούς στις βαθμίδες του Επιστημονικού και Εργαστηριακού Συνεργάτη.
- Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό.
- Διοικητικό προσωπικό: η γραμματεία του τμήματος.

Το Τμήμα, με την παρούσα σύνθεσή του, έχει την εξής δομή:

ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πρόεδρος του Τμήματος
Αικατερίνη **Σιπητάνου**, Επίκουρη Καθηγήτρια Ε.Π.

ΜΕΛΗ:

Α' Τομέας μαθημάτων «Πληροφορία και Υπηρεσίες Πληροφόρησης»

Βαλεντίνη **Καμπατζά**, Επίκουρη Καθηγήτρια Ε.Π.
Ευαγγελία **Μπόμπολα**, Επίκουρη Καθηγήτρια Ε.Π.
Αικατερίνη **Σιπητάνου**, Επίκουρη Καθηγήτρια Ε.Π.
Ευαγγελία **Χρυσογιάννη**, Επίκουρη Καθηγήτρια Ε.Π.

Β' Τομέας μαθημάτων «Επεξεργασία και Διαχείριση Υλικού και Πληροφοριών»

Εμμανουήλ **Γαρουφάλλου**, Επίκουρος Καθηγητής Ε.Π.
Θεόδωρος **Γκιούρης**, Επίκουρος Καθηγητής Ε.Π.
Μιχάλης **Κεφαλάς**, Επίκουρος Καθηγητής Ε.Π.
Ηλίας **Νίτσος**, Καθηγητής Εφαρμογών Ε.Π.
Παναγιώτα **Πολυδωράτου**, Επίκουρη Καθηγήτρια Ε.Π.
Αντωνία **Σαχπάζη**, Καθηγήτρια Εφαρμογών Ε.Π.
Ασπασία **Τόγια**, Επίκουρη Καθηγήτρια Ε.Π.
Γεώργιος **Χριστοδούλου**, Καθηγητής Εφαρμογών Ε.Π.

Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό

Γιάννης **Ιωαννίδης**, Ε.ΔΙ.Π.

Εργαστήρια και αίθουσες διδασκαλίας

Το Τμήμα διαθέτει επτά (7) πλήρως εξοπλισμένα εργαστήρια με εξειδικευμένο εξοπλισμό, βιβλιοθηκονομικά εγχειρίδια, ηλεκτρονικούς υπολογιστές και λογισμικά, πρόσβαση στο διαδίκτυο, βιντεοπροβολείς και άλλο οπτικοακουστικό υλικό, για την αρτιότερη διεξαγωγή των εργαστηριακών μαθημάτων και ασκήσεων.

Τα εργαστήρια είναι:

- Βιβλιογραφίας (αίθ. 8)
- Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (αίθ. 5)
- Καταλογογράφησης (αίθ. 3)
- Οπτικοακουστικών Μέσων Βιβλιοθηκών και Πολυμέσων (αίθ. 6)
- Online Ανάκτησης Πληροφοριών (αίθ. 16)
- Παραγωγής Εντύπου (αίθ. 15)
- Ταξινόμησης – Θεματικής Ευρετηρίασης (αίθ. 7)

Δομή των σπουδών

Γενικές Πληροφορίες

Η διάρκεια των σπουδών στο Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης είναι τέσσερα έτη, δηλαδή οκτώ (8) εξάμηνα. Τα πρώτα επτά (7) εξάμηνα περιλαμβάνουν παρακολούθηση θεωρητικών και εργαστηριακών μαθημάτων. Κατά τη διάρκεια του όγδοου εξαμήνου οι φοιτητές εκπονούν την πτυχιακή τους εργασία και πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση σε Βιβλιοθήκες και Κέντρα Πληροφόρησης.

Τα μαθήματα που προσφέρονται από το τμήμα είναι υποχρεωτικά, επιλογής υποχρεωτικά και προαιρετικά. Υπάρχουν επίσης, μαθήματα Γενικής Υποδομής (Γ.Υ.), μαθήματα Ειδικής Υποδομής/Ειδικότητας (ΕΙΔ.), Ειδικότητας Υποχρεωτικά (ΕΙΔ.Υ.) και ΔΟΝΑ. Τα μαθήματα χωρίζονται σε θεωρητικά, εργαστηριακά και μικτά. Ένας άλλος διαχωρισμός των μαθημάτων είναι σε προαπαιτούμενα και εξαρτώμενα. Το σύνολο των διδακτικών μονάδων για κάθε εξάμηνο σπουδών είναι τριάντα (30).

Όροι και κανονισμοί

- Στην αρχή κάθε εξαμήνου και έως τη λήξη των σπουδών τους οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να κάνουν ανανέωση της εγγραφής τους. Σε περίπτωση δύο συνεχόμενων μη ανανεώσεων ο/η φοιτητής/τρια διαγράφεται από τα μητρώα του τμήματος. Με την ανανέωση εγγραφής οι φοιτητές κάνουν και τη δήλωση των μαθημάτων που επιθυμούν να παρακολουθήσουν. Σε κάθε εξάμηνο μπορούν να δηλωθούν έως 36 διδακτικές μονάδες (Δ.Μ.), εκτός από τους φοιτητές του πτυχίου που μπορούν να δηλώσουν έως 42 Δ.Μ. Δίνεται η δυνατότητα τροποποίησης της αρχικής δήλωσης σε ημερομηνίες που καθορίζει η γραμματεία του τμήματος.
- Για την παρακολούθηση εργαστηριακού μαθήματος ή το εργαστήριο μικτού μαθήματος, οι φοιτητές πρέπει να εγγραφούν σε μια από τις ομάδες του εργαστηρίου που θέλουν να παρακολουθήσουν. Οι εγγραφές γίνονται την εβδομάδα των ανανεώσεων των εγγραφών σε ημερομηνίες που καθορίζει το τμήμα, στις εγκαταστάσεις του.
- Δεν μπορεί να δηλώσει ένας φοιτητής εξαρτώμενο μάθημα εάν δεν έχει περάσει το προαπαιτούμενό του.
- Οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν όλα τα μαθήματα που έχουν δηλώσει σε κάθε εξάμηνο. Όλοι οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθήσουν ένα από τα δύο μαθήματα επιλογής, όπου αυτά προσφέρονται.
- Στα εργαστηριακά ή τα μικτά μαθήματα οι φοιτητές πρέπει να παρακολουθήσουν υποχρεωτικά το 80% των μαθημάτων για να έχουν

το δικαίωμα συμμετοχής τους στις εξετάσεις. Σε περίπτωση αποτυχίας σε ένα μάθημα, ο/η φοιτητής/τρια πρέπει να το δηλώσει και να το παρακολουθήσει εκ νέου. Σε περίπτωση που υπάρχει αποτυχία σε μάθημα με βαθμό πάνω από 4, τότε αυτό θεωρείται κατοχυρωμένο και ο/ φοιτητής/τρια προσέρχεται μονό στην τελική εξέταση στην επόμενη εξεταστική περίοδο.

- Η αξιολόγηση των μαθημάτων διαφέρει από μάθημα σε μάθημα. Για παράδειγμα μπορεί να υπάρχουν ενδιάμεσες αξιολογήσεις κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (τεστ προόδου, εργασίες, κ.λπ.), εργασίες, προφορική εξέταση και τελική εξέταση, ή συνδυασμός των παραπάνω. Ο τρόπος αξιολόγησης κάθε μαθήματος δηλώνεται στη Συνέλευση του Τμήματος και στους φοιτητές στην αρχή κάθε εξαμήνου από τον διδάσκοντα καθηγητή. Το άριστα στην τελική αξιολόγηση είναι το δέκα.
- Η τελική εξέταση των εργαστηριακών μαθημάτων γίνεται στο τέλος κάθε εξαμήνου, πριν την εξεταστική περίοδο και σε ημερομηνίες που ανακοινώνονται από τον εκπαιδευτικό στους πίνακες ανακοινώσεων, στην ιστοσελίδα του τμήματος και στο Ηλεκτρονικό Μαθησιακό Περιβάλλον Moodle.
- Η εξεταστική περίοδος διεξάγεται στο τέλος κάθε εξαμήνου και διαρκεί τρεις εβδομάδες. Οι εξεταστικές περίοδοι είναι κατά τους μήνες Ιανουάριο-Φεβρουάριο, Ιούνιο και Σεπτέμβριο.

Πρακτική άσκηση

Η Πρακτική άσκηση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των σπουδών στο τμήμα για τους φοιτητές που έχουν περατώσει το 7ο εξάμηνο σπουδών και δηλώνεται κανονικά στη γραμματεία. Σκοπό έχει την απόκτηση πραγματικής εμπειρίας σε χώρους εργασίας, κυρίως σε ακαδημαϊκές, ειδικές δημοτικές, δημόσιες-λαϊκές, παιδικές και σχολικές βιβλιοθήκες, κέντρα πληροφόρησης και τεκμηρίωσης. Η πρακτική άσκηση μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί σε οργανισμούς Ν.Π.Δ.Δ και Ν.Π.Ι.Δ, σε μονάδες του βιομηχανικού τομέα, σε παραγωγικές μονάδες που διαθέτουν βιβλιοθήκες ή συλλογές τεκμηρίων. Στις θέσεις της πρακτικής άσκησης οι φοιτητές τοποθετούνται με ευθύνη της αρμόδιας επιτροπής και μετά από την υπογραφή σχετικής σύμβασης.

Για να πραγματοποιήσουν την πρακτική τους άσκηση οι φοιτητές θα πρέπει να έχουν εξεταστεί επιτυχώς στα 2/3 του συνολικού αριθμού των μαθημάτων των του Τμήματος και να μην οφείλουν μάθημα ειδικότητας. Κατά το διάστημα της πρακτικής τους άσκησης οι φοιτητές παρακολουθούνται από επόπτες-καθηγητές του Τμήματος οι οποίοι βεβαιώνουν την επιτυχή διεξαγωγή της. Η εργασία κατά την πρακτική άσκηση αμείβεται. Επιπλέον το Τμήμα συμμετέχει σε ευρωπαϊκά προγράμματα με στόχο την ενίσχυση του θεσμού της πρακτικής άσκησης και την οικονομική στήριξη των φοιτητών.

Πτυχιακή εργασία

Η πτυχιακή εργασία έχει σκοπό την εξειδίκευση και εμπάθυνση σε ένα θέμα/τομέα της βιβλιοθηκονομίας, την εφαρμογή σε επίπεδο έρευνας των (διδασκικών) γνώσεων που έχουν αποκτηθεί, την εξοικείωση των φοιτητών με πρακτικές έρευνας και την καλύτερη προετοιμασία τους ως επιστήμονες και επαγγελματίες της πληροφόρησης. Τα θέματα των πτυχιακών εργασιών δίδονται από το εκπαιδευτικό προσωπικό του Τμήματος, εγκρίνονται από τη Συνέλευση του Τμήματος και ανατίθενται στους φοιτητές που επιθυμούν να τα αναλάβουν. Ο εκπαιδευτικός παρακολουθεί, συμβουλεύει και εποπτεύει το φοιτητή καθ' όλη τη διάρκεια συγγραφής της πτυχιακής εργασίας, ώστε ο φοιτητής να μεγιστοποιήσει τις γνώσεις που μπορεί να αποκομίσει μέσα από αυτή τη διαδικασία, να εξειδικευτεί και να εμπραθύνει στο συγκεκριμένο τομέα, να εφαρμόσει σε υψηλό επίπεδο τις γνώσεις που πήρε κατά τη διάρκεια των σπουδών του, αλλά να κερδίσει και νέες. Όταν ολοκληρωθεί η πτυχιακή εργασία εξετάζεται, σε ανοιχτή συνεδρία, από τριμελή επιτροπή αποτελούμενη από τον εποπτεύοντα καθηγητή και δύο άλλα μέλη του ΕΠ.

Σκοπός του προγράμματος σπουδών - Επαγγελματικά δικαιώματα

Με την ολοκλήρωση των σπουδών τους οι πτυχιούχοι του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης αποκτούν τις απαραίτητες επιστημονικές και τεχνολογικές γνώσεις και δεξιότητες, έτσι ώστε να μπορούν να ασχοληθούν με όλους τους τομείς του γνωστικού αντικείμενου του τμήματος, είτε ως βιβλιοθηκονόμοι/επιστήμονες της πληροφόρησης ή στελέχη σε κάθε είδους βιβλιοθήκη, κέντρα τεκμηρίωσης και πληροφόρησης, είτε ως στελέχη σχετικών επιχειρήσεων π.χ. σε εκδοτικούς οίκους, βιβλιοπωλεία, οργανισμούς και υπηρεσίες όπως π.χ. το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου, είτε αυτοαπασχολούμενοι ως ερευνητές, σύμβουλοι βιβλιοθηκών και σχετικών υπηρεσιών ή ως απασχολούμενοι σε ευρωπαϊκά προγράμματα. Το Π.Δ. 385/1989 (Φ.Ε.Κ. 169/16-6-89/τ.Α'.) καθόρισε τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων των Τμημάτων Βιβλιοθηκονομίας της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι. Ειδικότερα ο Βιβλιοθηκονόμος Τ.Ε.:

- Εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους οργάνωσης και διοίκησης βιβλιοθηκών, κέντρων τεκμηρίωσης και πληροφόρησης.
- Οργανώνει βιβλιοθήκες, κέντρα τεκμηρίωσης, πληροφόρησης και οργανισμούς διαχείρισης γνώσης με βάση τα διεθνή πρότυπα (DDC, LC, AACR2, MARC21, UDC, DC, LOM, κ.λπ.).
- Αναπτύσσει στην πράξη σύγχρονες μεθόδους οργάνωσης και διαχείρισης τεκμηρίων σε βιβλιοθήκες και κέντρα πληροφόρησης.
- Αναζητά, συλλέγει, επεξεργάζεται, οργανώνει, διαχειρίζεται και διαχέει τις πληροφορίες στους χρήστες των βιβλιοθηκών.
- Παρέχει πληροφοριακές υπηρεσίες με σκοπό την κάλυψη των πληροφοριακών αναγκών των χρηστών.

- Χρησιμοποιεί πληροφοριακά συστήματα διαχείρισης πληροφοριών και υπηρεσιών σε βιβλιοθήκες και κέντρα πληροφόρησης.
- Χρησιμοποιεί τις νέες τεχνολογίες για να αναπτύξει και να προαγάγει τις υπηρεσίες των βιβλιοθηκών, και των κέντρων τεκμηρίωσης και πληροφόρησης.
- Δραστηριοποιείται σε ένα σύγχρονο και σύνθετο περιβάλλον εργασίας, στο οποίο όλο και περισσότερο οι νέες τεχνολογίες διαδραματίζουν κυρίαρχο ρόλο.
- Αναπτύσσει, οργανώνει, διαχειρίζεται και αξιολογεί ψηφιακές βιβλιοθήκες, ψηφιακές συλλογές, πύλες, ιδρυματικά αποθετήρια, δικτυακούς τόπους, βάσεις δεδομένων, κ.λπ.
- Εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους μάρκετινγκ στα πλαίσια των εργασιών του σε βιβλιοθήκες και κέντρα τεκμηρίωσης και πληροφόρησης.
- Σχεδιάζει, οργανώνει, επιβλέπει, εφαρμόζει και αξιολογεί ερευνητικά προγράμματα, καινοτόμες εφαρμογές και νέες τεχνολογίες της πληροφόρησης σε όλους τους τομείς της ειδικότητας.
- Ασχολείται με την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία σε όλους τους τομείς της ειδικότητάς του.
- Συντάσσει, επιβλέπει και εφαρμόζει μελέτες έργων και εργασιών που αφορούν σε πληροφοριακά συστήματα.

Πρόσθετες πληροφορίες

Η Γραμματεία του Τμήματος

Η Γραμματεία του Τμήματος λειτουργεί καθημερινά 10:00-12:00 και βρίσκεται στο ισόγειο του κτιρίου Διοίκησης. Προϊσταμένη της Γραμματείας είναι η Χριστίνα Τζιώτζιου. Υπεύθυνος για το φοιτητικό τμήμα της Γραμματείας είναι ο Παναγιώτης Παπανίκος

Κατά το χρονικό διάστημα λειτουργίας της γραμματείας κάθε φοιτητής μπορεί να προσέλθει και να ενημερωθεί για οτιδήποτε τον απασχολεί ή για να πάρει διάφορα έγγραφα, όπως:

- Βεβαίωση σπουδών (χορηγείται για ασφαλιστικά ταμεία, Ο.Α.Ε.Δ., εφορία)
- Πιστοποιητικό σπουδαστικής κατάστασης (χορηγείται για τη στρατολογία ή όπου αλλού απαιτείται)
- Αναλυτική βαθμολογία (χορηγείται δυο φορές το χρόνο μετά το τέλος εξεταστικής περιόδου για προσωπική χρήση ή όπου αλλού απαιτείται)
- Πιστοποιητικό αποφοίτησης (χορηγείται μετά την κατάθεση αίτησης ορκωμοσίας)

Ο φοιτητής αποκτά το έντυπο της απλής αίτησης από την γραμματεία ή την ιστοσελίδα του Τμήματος. Επίσης, από την ιστοσελίδα του Τμήματος ο φοιτητής μπορεί να βρει μια σειρά από έγγραφα.

Από τη Γραμματεία χορηγείται κωδικός για το πρόγραμμα Πυθία (Pithia) (<http://pithia.teithe.gr/unistudent/>) το οποίο παρέχει πληροφορίες για το πρόγραμμα σπουδών, διδασκαλίας, δυνατότητες να βλέπουν οι φοιτητές τις προσωπικές τους βαθμολογίες, αποστολής αιτήσεων προς τη Γραμματεία, ανανέωσης εγγραφής κ.α. Επίσης, λειτουργεί το πρόγραμμα Εύδοξος (<http://eudoxus.gr/>), μια ηλεκτρονική υπηρεσία ολοκληρωμένης διαχείρισης συγγραμμάτων και άλλων βοηθημάτων για όλα τα ΑΕΙ, μέσω της οποίας οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν και να παραλάβουν συγγράμματα για τα μαθήματα που έχουν δηλώσει. Για να πραγματοποιηθούν οι παραπάνω εργασίες, κάθε φοιτητής/τρια οφείλει να προσκομίσει στη γραμματεία το ατομικό βιβλιάριο σπουδών.

Τηλέφωνα επικοινωνίας:

Γραμματεία 2310 013.186

Προϊσταμένη Γραμματείας 2310 013.185

Email γραμματείας infolibd@libd.teithe.gr

Δικτυακός τόπος του Τμήματος

Το Τμήμα διαθέτει ενημερωμένο δικτυακό τόπο (www.libd.teithe.gr) μέσω του οποίου παρέχονται μία σειρά από χρήσιμες πληροφορίες όπως: ο ρόλος του τμήματος, το προσωπικό του, το πρόγραμμα σπουδών, ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης καθώς και ανακοινώσεις του τμήματος π.χ. κατατακτήριες εξετάσεις, πρόγραμμα εξετάσεων, κ.λπ. Επίσης, ο δικτυακός τόπος προσφέρει άμεση ενημέρωση για τις τρέχουσες βιβλιοθηκονομικές εξελίξεις, για συνέδρια και σεμινάρια, για προκήρυξη θέσεων εργασίας, κ.α. Βασικό εργαλείο στην εκπαιδευτική διαδικασία αποτελεί το ηλεκτρονικό μαθησιακό περιβάλλον Moodle του ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης (<http://moodle.teithe.gr>).

Πρόγραμμα κινητικότητας φοιτητών

Το Τμήμα συμμετέχει ενεργά στα προγράμματα κινητικότητας φοιτητών «Socrates/Erasmus» (www.socrates.teithe.gr). Σήμερα ισχύουν διμερείς συμβάσεις ανταλλαγής προσωπικού και φοιτητών με τα ιδρύματα Hanze Hogeschool του Groningen της Ολλανδίας και το Πανεπιστήμιο της Βαρκελώνης (Universitat de Barcelona) στην Ισπανία. Οι φοιτητές έχουν το δικαίωμα, κατόπιν αιτήσεώς τους και εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις να πραγματοποιήσουν την πρακτική τους άσκηση στα αντίστοιχα τμήματα των παραπάνω πανεπιστημίων.

Σπουδαστήριο ΣΔΟ

Το Σπουδαστήριο της ΣΔΟ είναι μία ειδική επιστημονική βιβλιοθήκη που συστεγάζεται με το Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης και παρέχει εξειδικευμένη πληροφόρηση. Το Τμήμα έχει την ευθύνη για την οργάνωση και τη λειτουργία του Σπουδαστηρίου. Το Σπουδαστήριο Σ.Δ.Ο., με πάνω από 8.000 τεκμήρια, λειτουργεί ως εργαστηριακός χώρος του τμήματος και έχει την πιο πλούσια συλλογή βιβλίων στην αγγλική στην επιστήμη της Βιβλιοθηκονομίας και Πληροφόρησης στην Ελλάδα. Το Σπουδαστήριο υποστηρίζεται από τη Βιβλιοθήκη του ΑΤΕΙΘ (<http://www.lib.teithe.gr>).

Άλλες δραστηριότητες του Τμήματος

Το Τμήμα έχει δανειστική πινακοθήκη, η οποία περιλαμβάνει περισσότερα από 500 αντίγραφα έργων Ελλήνων ζωγράφων. Ένα μεγάλο μέρος της συλλογής έχει δανειστεί στο προσωπικό και σε υπηρεσίες του ΑΤΕΙΘ με σκοπό να κοσμήσουν τα γραφεία και τους χώρους του ιδρύματος. Επίσης διοργανώνει τη σειρά εκδηλώσεων «Σκυτάλη». Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων αυτών παρουσιάζονται εκθέσεις ζωγραφικής, γίνονται εκδηλώσεις τέχνης και πραγματοποιούνται ομιλίες, επιστημονικές ημερίδες και συνέδρια. Έως σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί περισσότερες από 40 εκδηλώσεις.

Επικοινωνία με το Τμήμα

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν με το Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του ΑΤΕΙΘ στη διεύθυνση:

Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης
Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης
Τ.Θ. 141, Τ.Κ. 57400, ΣΙΝΔΟΣ

Τηλ.: 2310-013185, 013186

Fax: 2310-013185, 013180

E-mail: infolibd@libd.teithe.gr

Δικτυακός τόπος του Τμήματος: www.libd.teithe.gr

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος

Α' Εξάμηνο

α/α	Μάθημα	Ώρες/ εβδ.	Θ	Ε	ΔΜ	Χαρ.	Φόρτος Εργ.
1.	Βιβλιοθήκες και Κοινωνία	4	4	0	5	ΕΥ	8,3
2.	Εισαγωγή στην Πληροφορική	5	2	3	6	ΓΥ	10,0
3.	Έρευνα και Συγγραφή Εργασίας	3	3	0	4	ΓΥ	6,7
4.	Σύγχρονες Τάσεις στη Λογοτεχνία	4	4	0	5	ΓΥ	8,3
5.	Εισαγωγή στην Οργάνωση Υλικού και Πληροφοριών	4	4	0	5	Ε	8,3
6.	Αγγλικά Ι	4	2	2	5	ΓΥ	8,3
		24	19	5	30		50

Β' Εξάμηνο

α/α	Μάθημα	Ώρες/ εβδ.	Θ	Ε	ΔΜ	Χαρ.	Φόρτος Εργ.
1.	Ιστορία Βιβλίου και Συντήρηση	2	2	0	2	ΕΥ	3,3
2.	Ταξινομικά Συστήματα Ι	6	3	3	7	Ε	11,7
3.	Περιγραφική Καταλογογράφηση Ι	5	3	2	7	Ε	11,7
4.	Πηγές & Υπηρεσίες Πληροφόρησης	5	3	2	6	Ε	10,0
5.	Πολυμεσικές Εφαρμογές	4	1	3	4	ΓΥ	6,7
6.	Αγγλικά ΙΙ	4	2	2	4	ΓΥ	6,7
		26	14	12	30		50

Γ' Εξάμηνο

α/α	Μάθημα	Ώρες/ εβδ.	Θ	Ε	ΔΜ	Χαρ.	Φόρτος Εργ.
1.	Ταξινομικά Συστήματα ΙΙ	6	3	3	7	Ε	11,7
2.	Περιγραφική Καταλογογράφηση ΙΙ	6	3	3	7	Ε	11,7
3.	Θεματική Ευρετηρίαση	6	3	3	7	Ε	11,7
4.	Ιστορία και Φιλοσοφία Επιστημών	4	4	0	5	ΓΥ	8,3
5.	Ηλεκτρονική Εκδοτική	4	1	3	4	ΔΟΝ	6,7
		26	14	12	30		50

Δ' Εξάμηνο

α/α	Μάθημα	Ώρες/ εβδ.	Θ	Ε	ΔΜ	Χαρ.	Φόρτος Εργ.
1.	Θησαυροί	4	2	2	5	Ε	8,3
2.	Αρχεία και Οργάνωσή τους	6	4	2	7	Ε	11,7
3.	Ανάπτυξη και Διαχείριση Συλλογής και Διαχείριση Πληροφοριών	5	3	2	6	Ε	10,0
4.	Online Ανάκτηση Πληροφοριών	6	2	4	7	Ε	11,7
5.	Βάσεις Δεδομένων	4	2	2	5	ΓΥ	8,3
		25	13	12	30		50

Ε' Εξάμηνο

α/α	Μάθημα	Ώρες/ εβδ.	Θ	Ε	ΔΜ	Χαρ.	Φόρτος Εργ.
1.	Πηγές Πληροφόρησης: Ανθρωπιστικές & Κοινωνικές Επιστήμες	5	3	2	6	Ε	10,0
2.	Επικοινωνίες – Δίκτυα	4	2	2	5	ΓΥ	8,3
3.	Μέθοδοι Έρευνας	6	4	2	6	ΕΥ	10,0
4.	Απαιτήσεις Χρηστών κατά την Αναζήτηση Πληροφοριών	3	3	0	4	ΕΥ	6,7
5.	Διοίκηση Βιβλιοθηκών / Κέντρων Πληροφόρησης	6	4	2	7	ΕΥ	11,7
6.	Διαχείριση Σύγχρονων Αρχείων ή Διαχείριση Γνώσης (ΕΠΙΛΟΓΗ)	2	2	0	2	ΓΥ	3,3
		26	18	8	30		50

ΣΤ' Εξάμηνο

α/α	Μάθημα	Ώρες/ εβδ.	Θ	Ε	ΔΜ	Χαρ.	Φόρτος Εργ.
1.	Πηγές Πληροφόρησης: Θετικές και Εφαρμοσμένες Επιστήμες	5	3	2	6	Ε	10,0
2.	Ψηφιακές Βιβλιοθήκες και Μεταδεδομένα	6	4	2	8	Ε	13,3
3.	Μάρκετινγκ και Δημόσιες Σχέσεις	4	4	0	5	ΕΥ	8,3
4.	Διαχείριση Αυτοματοποιημένων Συστημάτων Βιβλιοθηκών	4	2	2	5	ΕΥ	8,3
5.	Θεωρίες της Μάθησης	5	5	0	6	ΔΟΝ	10,0
		24	18	6	30		50

Ζ' Εξάμηνο

a/a	Μάθημα	Ώρες/ εβδ.	Θ	Ε	ΔΜ	Χαρ.	Φόρτος Εργ.
1.	Σεμινάριο Τελειοφοίτων	3	1	2	4	Ε	6,7
2.	Πληροφορία και Κοινωνία	4	4	0	5	ΕΥ	8,3
3.	Σχεδιασμός Δικτυακών Τόπων	6	2	4	7	ΓΥ	11,7
4.	Πληροφοριακή Παιδεία	5	3	2	6	Ε	10,0
5.	Οργάνωση και Λειτουργία Σχολικών Βιβλιοθηκών ή Οργάνωση και Λειτουργία Μονάδων Πληροφόρησης (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)	4	2	2	5	Ε	8,3
6.	Λογοτεχνία και Υλικό για Παιδιά και Εφήβους	3	3	0	3	ΓΥ	5,0
		25	15	10	30		50

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Βιβλιοθήκες και Κοινωνία

Ιστορία Βιβλιοθηκών. Ο ρόλος των βιβλιοθηκών στη σύγχρονη κοινωνία. Το επάγγελμα του βιβλιοθηκονόμου. Βιβλιοθηκονομική εκπαίδευση, Δεοντολογία, Χαρακτηριστικά του επαγγέλματος. Επαγγελματικοί σύνδεσμοι, οργανώσεις και διεθνείς οργανισμοί. Εθνικές Βιβλιοθήκες, Δημόσιες, Λαϊκές, Δημοτικές βιβλιοθήκες. Ακαδημαϊκές, Σχολικές και Ειδικές Βιβλιοθήκες. Οι Βιβλιοθήκες και ο ρόλος του Βιβλιοθηκονόμου στην Ελλάδα σήμερα. Εισαγωγή και παρουσίαση των νέων τεχνολογιών, τις τεχνολογικές εξελίξεις, τα συστήματα πληροφόρησης, και τις καινοτόμες εφαρμογές των νέων τεχνολογιών τόσο στο περιβάλλον μιας σύγχρονης βιβλιοθήκης, κέντρο πληροφόρησης όσο και στην επιστήμη της βιβλιοθηκονομίας. Εισαγωγή και παρουσίαση των νέων τεχνολογιών, τις τεχνολογικές εξελίξεις, τα συστήματα πληροφόρησης, και τις καινοτόμες εφαρμογές των νέων τεχνολογιών τόσο στο περιβάλλον μιας σύγχρονης βιβλιοθήκης, κέντρο πληροφόρησης όσο και στην επιστήμη της βιβλιοθηκονομίας. Εισαγωγή και παρουσίαση των νέων τεχνολογιών, τις τεχνολογικές εξελίξεις, τα συστήματα πληροφόρησης, και τις καινοτόμες εφαρμογές των νέων τεχνολογιών τόσο στο περιβάλλον μιας σύγχρονης βιβλιοθήκης, κέντρο πληροφόρησης όσο και στην επιστήμη της βιβλιοθηκονομίας.

2. Εισαγωγή στην Πληροφορική

Θεωρία:

Η εξέλιξη της τεχνολογίας και των υπολογιστών, αρχιτεκτονική και κατηγορίες υπολογιστών, περιγραφή και λειτουργία του υπολογιστή, το υλικό μέρος (Κεντρική Μονάδα Επεξεργασίας, μνήμη, υποσύστημα εικόνας, υποσύστημα αποθήκευσης, μονάδες εισόδου/εξόδου), οι περιφερειακές συσκευές (εκτυπωτές, σαρωτές, πολυμηχανήματα, κάρτες ελέγχου, UPS, modem, router, οδηγοί αποθηκευτικών μέσων (μαγνητικών δίσκων και οπτικών δίσκων, το λογικό μέρος (Λογισμικό Συστήματος, Λογισμικό Εφαρμογών και Βοηθητικά προγράμματα), οι βασικές έννοιες στη διαχείριση δεδομένων, τα βασικά των επικοινωνιών, δίκτυα υπολογιστών και διαδίκτυο, εφαρμογές (ηλεκτρονική ζωή), σύγχρονα ερευνητικά πεδία της Πληροφορικής.

Εργαστήριο:

- Εγκατάσταση και λειτουργία του υπολογιστή
- Εγκατάσταση και χρήση περιφερειακών μονάδων (εκτυπωτή, σαρωτή, αποθηκευτικών μέσων & οπτικοακουστικών μέσων)
- Οι βασικές εργασίες του λειτουργικού συστήματος
- Διαχείριση αρχείων
- Χρήση τοπικού δικτύου
- Επεξεργασία κειμένου (σύνταξη, ορθογραφικός έλεγχος, μορφοποίηση)
- Πίνακες και εργασίες πινάκων
- Παρεμβολή εικόνων σε κείμενο
- Υπολογιστικά Φύλλα Εργασίας, βασικές εργασίες στο φύλλο εργασίας
- Τύποι και Συναρτήσεις
- Γραφήματα εργασίας
- Εργασίες εκτύπωσης Φύλλων Εργασίας
- Το Internet και οι βασικές υπηρεσίες του
- Ο Παγκόσμιος Ιστός

3. Έρευνα και Συγγραφή Εργασίας

Εισαγωγή στην έρευνα. Οριοθέτηση του θέματος, μορφοποίηση και τεχνικές. Είδη επιστημονικών εργασιών. Σχεδιασμός και εκτέλεση βιβλιογραφικής έρευνας, σκοποί και στόχοι της, εκτέλεση βιβλιογραφικής έρευνας. Αξιολόγηση και μελέτη υλικού, επιλογή κατάλληλου υλικού, πρακτικές τακτικές, βιβλιογραφικές αναφορές. Κριτήρια αξιολόγησης βιβλιογραφικού υλικού. Εξοικείωση με τα υπάρχοντα συστήματα βιβλιογραφικών παραπομπών στις κοινωνικές επιστήμες MLA, APA, HARVARD. Παραπομπές και σύνταξη βιβλιογραφίας. Συγγραφή επιστημονικής εργασίας (ύφος κειμένου, χρήση γλώσσας, λεξιλόγιο, τεχνικά στοιχεία, θεματική παρουσίαση, τμήματα επιστημονικής εργασίας, παρουσίαση συγγραφέων). Μορφή επιστημονικής εργασίας (τεχνικές προδιαγραφές, μέγεθος κειμένου, κείμενο σελιδοποίηση). Δομή της επιστημονικής εργασίας (εξώφυλλο, πρόλογος, περίληψη, περιεχόμενα, πίνακας συντομογραφιών, κατάλογος σχημάτων και εικόνων, κατάλογος πινάκων, κυρίως κείμενο, βιβλιογραφία, παράρτημα). Τελική παρουσίαση επιστημονικής εργασίας (πρωτοτυπία, προετοιμασία μιας παρουσίασης, τεχνικά στοιχεία).

4. Σύγχρονες τάσεις στη λογοτεχνία

Θα μελετηθεί η πορεία της παγκόσμιας λογοτεχνίας από τις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα έως σήμερα. Θα μελετηθούν τα σύγχρονα σημαντικά του Μοντερνισμού, του Φουτουρισμού, του Σουρεαλισμού και του Υπαρξισμού. Θα μελετηθεί επίσης το Σύγχρονο θέατρο και οι μεγάλοι Αμερικανοί και Ευρωπαίοι δραματουργοί. Ακόμη θα μελετηθεί η πορεία της Ελληνικής λογοτεχνίας από τις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα έως σήμερα. Συγκεκριμένα, θα μελετηθεί το Ηθογραφικό διήγημα και το Αστικό μυθιστόρημα, οι μεγάλοι ποιητές και οι πεζογράφοι των πρώτων δεκαετιών του 20ου αιώνα. Ακόμη, θα μελετηθεί η γενιά του 1930 στην ποίηση και το μυθιστόρημα, καθώς και οι τάσεις της μεταπολεμικής λογοτεχνίας από το

1950-1985. Στόχος του μαθήματος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές τις απαιτούμενες δεξιότητες ώστε να επιλέγουν υλικό για τις λαϊκές βιβλιοθήκες.

5. Εισαγωγή στην Οργάνωση Υλικού και Πληροφοριών

Έννοιες και μεθοδολογία της επεξεργασίας υλικού. Εισαγωγή σε συστήματα επεξεργασίας υλικού. Έννοιες που αφορούν την καταλογογράφηση, την ταξινόμηση και τη θεματική προσέγγιση του υλικού. Παρουσίαση των ΑΑΚΚ2, των ταξινομικών συστημάτων (LC, UDC, κλπ.), και των συστημάτων θεματικής ευρετηρίασης (LCSH, MeSH, Sears, κλπ.). Παρουσίαση συνδυαστικών μεθόδων επεξεργασίας υλικού και παρουσίαση νέων τεχνολογιών που συνδέονται με την επεξεργασία υλικού. Η χρήση και η εφαρμογή των νέων τεχνολογικών εργαλείων στην επεξεργασία υλικού για συμβατικές και ψηφιακές βιβλιοθήκες, κέντρα τεκμηρίωσης, πύλες, κλπ.

6. Αγγλικά Ι

Στο μάθημα θα αναπτυχθούν θέματα όπως βιβλιοθηκονομική βιβλιογραφία και χειρισμός της ορολογίας. Εκμάθηση κειμένων στην υπό μελέτη γλώσσα. Πηγές πληροφόρησης, εξοπλισμός βιβλιοθηκών, συλλογές, είδη βιβλιοθηκών, υπηρεσίες βιβλιοθηκών, βιβλιοθηκονομική επεξεργασία υλικού, νέες τεχνολογίες και βιβλιοθήκες και θέματα διοίκησης και μάρκετινγκ βιβλιοθηκών.

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Ιστορία Βιβλίου και Συντήρηση

Στάδια στην εξέλιξη της γραφής : λεξικογραφία, συλλαβική γραφή, αλφάβητο στους σημαντικότερους λαούς από την αρχαιότητα έως σήμερα : Σουμέριους, Αιγύπτιους, Έλληνες, Φοίνικες, Εβραίους, Κινέζους, Ιάπωνες, Λατίνους, Ινδούς, Κόπτες, Άραβες, Αρμένιους, Τούρκους, Σλάβους. Έμφαση στην εξέλιξη του ελληνικού αλφαβήτου, στην ιστορία και στα είδη της ελληνικής γραφής. Η ελληνική γραφή κατά τους νεότερους χρόνους. Υλικά και όργανα γραφής. Στάδια εξέλιξης της τυπογραφίας από το «Καλλιγραφείο» μέχρι την Ηλεκτρονική Τυπογραφία. Ιστορία και στάδια εξέλιξης της Ελληνικής Τυπογραφίας. Κριτήρια παλαιότητας και πολυτιμότητας των εντύπων.

Μέθοδοι προληπτικής συντήρησης (προστασία και διατήρηση). Κανόνες και διαδικασίες διατήρησης. Συντήρησης και αποκατάστασης κάθε μορφής τεκμηρίων βιβλιοθηκών, τεκμήρια από χαρτί, φωτογραφικό υλικό, μαγνητικά μέσα, δίσκοι βινυλίου, τεκμήρια με ψηφιοποιημένο περιεχόμενο. Πρόγραμμα πολιτικής διατήρησης, σχέδια πρόληψης και αποκατάστασης καταστροφών. Τρόπος αποφυγής εξωτερικών κινδύνων.

2. Ταξινομικά Συστήματα I

Θεωρία:

Εισήγηση στις γενικές αρχές ταξινόμησης υλικού. Οι φοιτητές μαθαίνουν τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσουν, ώστε να αποδοθεί ο κωδικός αριθμός που αντιπροσωπεύει το τεκμήριο. Οι αρχές αυτές εξειδικεύονται στην Ταξινόμηση του Κογκρέσου. Γίνεται εισαγωγή στο LCC και γνωριμία με το σύνολο των πινάκων του. Παρουσιάζονται τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή του LCC (ιστορία, μεταγραμματισμός, αριθμοί cutter, ταξιθέτηση).

Εργαστήριο:

- Εργαστηριακές ασκήσεις όλων των υπαρχόντων τύπων ταξινομικών πινάκων που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του LCC.
- Εκπαίδευση στην δημιουργία ταξινομικών αριθμών χωρίς την χρήση βοηθητικών πινάκων α) αριθμών με 1 cutter, και β) αριθμών με 2 cutter.
- Ασκήσεις στη δημιουργία ταξινομικών αριθμών με τη χρήση βοηθητικών πινάκων α) γενικής εφαρμογής, β) περιορισμένης εφαρμογής (πίνακες συγγραφέων), γ) εσωτερικής διάταξης, δ) με πρόσθεση αριθμών, και ε) μικτών πινάκων.

3. Περιγραφική Καταλογογράφηση I

Θεωρία:

Κατάλογοι και βιβλιογραφικός έλεγχος. Κώδικες και διεθνή πρότυπα καταλογογράφησης: βασικές αρχές και ιστορική αναδρομή. Αγγλο-αμερικάνικοι κανόνες καταλογογράφησης. Η βιβλιογραφική εγγραφή: δομή, περιοχές, επίπεδα. Σημεία πρόσβασης, έλεγχος καθιερωμένων όρων.

Εργαστήριο:

- Εφαρμογή γενικών κανόνων περιγραφής υλικού και ειδικών κανόνων περιγραφής έντυπων μονογραφιών.
- Ασκήσεις που αφορούν την επιλογή σημείων πρόσβασης, τις επικεφαλίδες φυσικών προσώπων, τα γεωγραφικά ονόματα, τις επικεφαλίδες συλλογικών οργάνων, τους ομοιόμορφους τίτλους και τις παραπομπές.
- Εφαρμογή του MARC21 για έντυπες μονογραφίες.

4. Πηγές και Υπηρεσίες Πληροφόρησης

Θεωρία:

Εισαγωγή στις έννοιες πληροφοριακό τμήμα, πληροφοριακές υπηρεσίες, πληροφοριακό υλικό, έντυπο και ηλεκτρονικό. Οργάνωση και λειτουργία πληροφοριακών τμημάτων και πολιτική προσφοράς υπηρεσιών τους. Πληροφοριακή συνέντευξη και τεχνικές διαχείρισης ερωτήσεων. Επαγγελματική ηθική και δεοντολογία. Το Διαδίκτυο και οι υπηρεσίες πληροφόρησης: εξέλιξη και εργαλεία του. Διαδανεισμός. Θεωρητική προσέγγιση. Κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής πληροφοριακών έργων, έντυπων και ηλεκτρονικών. Περιγραφή γενικών πληροφοριακών έργων έντυπων και ηλεκτρονικών, όπως βιβλιογραφίες, ευρετήρια περιοδικών, εγκυκλοπαίδειες και λεξικά, περιοδικά και εφημερίδες, αλμανάκ, βιογραφικές και γεωγραφικές πηγές, κατάλογοι-οδηγοί, κυβερνητικές εκδόσεις. Κατευθυντήριες γραμμές, τεχνικές και πρότυπα για τη συγκρότηση έργων όπως βιβλιογραφίες, ευρετήρια περιοδικών και εφημερίδων, συλλογικοί κατάλογοι κλπ.

Εργαστήριο:

- Παραδείγματα συγκρότησης και στελέχωσης πληροφοριακού τμήματος.
- Σύνταξη πολιτικής παροχής πληροφοριακών υπηρεσιών.
- Επιλογή πληροφοριακών ερωτήσεων, ζεύγη βιβλιοθηκονόμου/χρήστη και επεξεργασία των ερωτήσεων. Διεξαγωγή πληροφοριακής συνέντευξης. Χρήση της υπηρεσίας «Ask a librarian».
- Διαδίκτυο: ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μεταφορά αρχείων, μηχανές αναζήτησης, ηλεκτρονικές στρατηγικές αναζήτησης σε βάσεις δεδομένων (παραδείγματα).
- Διαδανεισμός. Πρακτική προσέγγιση: κατάρτιση πολιτικής διαδανεισμού, λογισμικό για τη διεξαγωγή του διαδανεισμού.
- Χρήση και αξιολόγηση επιλεγμένων πληροφοριακών έργων σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.

- Σύνταξη βιβλιογραφίας και ευρετηρίου περιοδικών με τη χρήση ενδεδειγμένων προτύπων.
- Παρουσίαση βιβλιοκριτικής σε πληροφοριακό έργο επιλογής.

5. Πολυμεσικές Εφαρμογές

Θεωρία:

Οι βασικές έννοιες (υπερκείμενο, υπερμέσα, πολυμέσα), δομικά στοιχεία (κείμενο, γραφικά, εικόνα, ήχος, animation, video), αλληλεπιδραστικότητα και διεπαφές, συμπίεση ήχου, εικόνας και βίντεο, διασυνδέσεις και πλοήγηση, αυτόνομα και δικτυακά πολυμέσα, οι εφαρμογές των πολυμέσων, υλικό και λογισμικό πολυμέσων, ψηφιακές περιφερειακές συσκευές, διεπαφές εφαρμογών πολυμέσων, πολυμεσικές παρουσιάσεις πλατφόρμες ανάπτυξης πολυμεσικών εφαρμογών (Windows, Apple, Unix), εργαλεία δημιουργίας και διαχείρισης δομικών στοιχείων, εργαλεία ανάπτυξης εφαρμογών, διαδικασία ανάπτυξης εφαρμογής, κοινωνικές επιδράσεις και προοπτικές των πολυμέσων

Εργαστήριο:

- Εξοπλισμός και συσκευές αποτύπωσης ήχου, εικόνας και video (σαρωτές, φωτογραφικές μηχανές, μηχανές video)
- Επεξεργασία της εικόνας, του animation, ήχου, video (Photoshop, True Space, Cool, Premiere)
- Εισαγωγή στο Tool book
- Εφε, σχήματα 2-Δ, 3-Δ
- Προγράμματα οπτικής ανάγνωσης (OCR)
- Περιβάλλον ανάπτυξης Author Level
- Γλώσσα Openscript

6. Αγγλικά II

Στο μάθημα θα αναπτυχθούν θέματα όπως βιβλιοθηκονομική βιβλιογραφία και χειρισμός της ορολογίας. Εκμάθηση κειμένων στην υπό μελέτη γλώσσα. Πηγές πληροφόρησης, εξοπλισμός βιβλιοθηκών, συλλογές, είδη βιβλιοθηκών, υπηρεσίες βιβλιοθηκών, βιβλιοθηκονομική επεξεργασία υλικού, νέες τεχνολογίες και βιβλιοθήκες και θέματα διοίκησης και μάρκετινγκ βιβλιοθηκών.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Ταξινόμικά Συστήματα II

Θεωρία:

Θεωρία της ταξινόμησης. Εισαγωγή στο ταξινόμικό σύστημα Dewey (δομή μιας σελίδας, αγκύλες και παρενθέσεις, ερμηνεία σημειώσεων, κανόνας εφαρμογής, κανόνας του μηδενός, κλπ.). Σταθερές υποδιαιρέσεις, Γεωγραφικές υποδιαιρέσεις, Ανάλυση του 800 και του Π3, Εισαγωγή στο ταξινόμικό σύστημα UDC.

Εργαστήριο:

- Άσκηση στην πρόσθεση κάθε Πίνακα ξεχωριστά με οδηγίες ή χωρίς οδηγίες στους ταξινόμικούς αριθμούς του συστήματος, με σκοπό τη δημιουργία νέων ταξινόμικών αριθμών
- Άσκηση στην πρόσθεση των Πινάκων μεταξύ τους και στη συνέχεια στους ταξινόμικούς αριθμούς του συστήματος
- Άσκηση στο 800 και στη χρήση του διαγράμματος ροής των Πινάκων 3A και 3B
- Χρήση του αστερίσκου και των οδηγιών που υπάρχουν για πρόσθεση μέρους ή όλου ενός αριθμού σε άλλον ταξινόμικό αριθμό
- Δημιουργία αριθμών του ταξινόμικού συστήματος UDC

2. Περιγραφική Καταλογογράφηση II

Θεωρία:

Χρήση και εισαγωγή MARC εγγραφών σε έναν αυτοματοποιημένο κατάλογο π.χ. VIRTUA. Συλλογικοί κατάλογοι και καταλογογράφηση. Προβλήματα τροποποίησης των κανόνων καταλογογράφησης. Αναδρομική καταλογογράφηση. Εισαγωγή στο MARC21 για μη έντυπο υλικό.

Εργαστήριο:

- Εφαρμογή κανόνων περιγραφής και επιλογής σημείων πρόσβασης μη έντυπου υλικού με τη χρήση των AAKK2/AACR2.
- Ασκήσεις που αφορούν επικεφαλίδες και παραπομπές
- Δομή και περιγραφή μιας MARC εγγραφής
- Αντιστοιχία ISBD - MARC21
- Αντιγραφή και μεταφόρτωση εγγραφών σε συλλογικό κατάλογο

3. Θεματική Ευρετηρίαση

Θεωρία:

Η προσυνδασμένη ευρετηρίαση. Κανόνες κατασκευής δομημένων συστημάτων θεματικών όρων (Αρχές του Coates κ.λπ.). Η αλυσιδωτή ευρετηρίαση, συστήματα πολλαπλής αναγραφής. Χρήση των δομημένων συστημάτων λεκτικής απόδοσης θεματικών όρων στη δημιουργία θεματικών καταλόγων. Μελετώνται και χρησιμοποιούνται οι κατάλογοι θεματικών επικεφαλίδων της M. E. Sears, της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος και της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου. Έντυπα και ηλεκτρονικά αρχεία καθιερωμένων θεμάτων.

Εργαστήριο:

- Δημιουργία νέων θεμάτων με τη χρήση των οδηγιών Βλέπε επίσης (SA)
- Δημιουργία νέων θεμάτων με τη χρήση των γεωγραφικών, χρονικών, γενικών υποδιαιρέσεων και υποδιαιρέσεων μορφής
- Μετατροπή των θεμάτων σε MARC21 και UNIMARC
- Δημιουργία των Βλέπε (See) και Βλέπε επίσης (BT, NT, RT) των θεματικών καταλόγων.

4. Ιστορία και Φιλοσοφία Επιστημών

Αυτό το μάθημα εξετάζει τους βασικούς σταθμούς της ιστορίας της ανθρώπινης σκέψης και της ανθρώπινης εφευρετικότητας. Θα μελετηθούν η ιστορία της επιστήμης, οι στόχοι της, οι πηγές της επιστήμης, οι μέθοδοι της ιστορίας της επιστήμης. Θα εξεταστούν ο ρόλος της παρατήρησης και του πειράματος στην εξαγωγή της επιστημονικής γνώσης, η Επιστημονική απόδειξη και ο Επιστημονικός νόμος. Επίσης θα μελετηθούν τα βασικά φιλοσοφικά ζητήματα που αφορούν στη φύση των εμπειρικών δεδομένων, στις έννοιες της επιστημονικής ανακάλυψης και της επιστημονικής μεθόδου, στην αντίληψη, στη γνώση, στο νόημα και στην αλήθεια. Θα μελετηθούν τα σημαντικότερα επιστημολογικά ρεύματα. Οι θετικές επιστήμες στην αρχαιότητα Η επιστήμη από τον Αυγουστίνο ως τον Γαλιλαίο. Η Επιστημονική επανάσταση (Κοπέρνικος, Κεπλερ, Γαλιλαίος, Νεύτων). Από την Αλχημεία στη Χημεία (Παράκελσος, Van Helmont, Boyle, Νεύτων, Priestley, Lavoisier).

5. Ηλεκτρονική Εκδοτική

Θεωρία:

Ανάπτυξη θεμάτων σχετικών με τις εκδόσεις, την ηλεκτρονική εκδοτική και τις μεθόδους παραγωγής εντύπου

Εργαστήριο:

- Διαδικασία παραγωγής των μέσων αποτύπωσης και μετάδοσης του γραπτού λόγου με τις τρέχουσες τεχνολογίες
- Κρατούσα ορολογία και πορεία του εντύπου, από την παραγωγή έως τη διάθεσή του
- Το διαδίκτυο και οι επιστημονικές ηλεκτρονικές εκδόσεις (e-books, e-journals)
- Αρχές σχεδιασμού του εντύπου
- Χρήση και εφαρμογές συγκεκριμένου επιτραπέζιου εκδοτικού προγράμματος.

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Θησαυροί

Θεωρία:

Ανάπτυξη και διαχείριση συστημάτων υστεροσυνδυασμένης θεματικής ευρετηρίασης. Τρόποι συγκρότησης μονόγλωσσων και πολύγλωσσων θησαυρών επιστημονικών θεματικών όρων. Σκοπός του ελεγχόμενου λεξιλογίου. Κύρια συστατικά μέρη ενός ελεγχόμενου λεξιλογίου. Οργάνωση και συγκρότηση μονόγλωσσων και πολύγλωσσων θησαυρών. Σχέση ιεραρχίας, σχέση συσχέτισης, και σχέση ισοδυναμίας. Πρότυπα δημιουργίας και ανάπτυξης μονόγλωσσων και πολύγλωσσων θησαυρών. Μορφή και απεικόνιση θησαυρού, ανάπτυξη, συντήρηση και ενημέρωσή του. Είδη επιτομών. Διαδικασία δημιουργίας επιτομών.

Εργαστήριο:

- Αναζήτηση και αξιολόγηση online μονόγλωσσων και πολύγλωσσων θησαυρών.
- Αξιολόγηση online μονόγλωσσων και πολύγλωσσων θησαυρών
- Θεματική ευρετηρίαση με χρήση θησαυρών.
- Δημιουργία μικρής έκτασης θησαυρών σε συγκεκριμένο θεματικό πεδίο.
- Δημιουργία ευρετηρίων βιβλίων
- Δημιουργία επιτομών

2. Αρχεία και Οργάνωσή τους

Θεωρία:

Αρχειονομία, ορισμοί. Αρχεία διοικητικά και ιστορικά. Αρχειακές συλλογές. Είδη ελληνικών ιστορικών αρχείων. Είδη περιεχομένου κατά κατηγορία ιστορικού αρχείου. Ιστορία των σημαντικότερων ελληνικών ιστορικών αρχείων. Σπουδαιότητα και σκοπιμότητα ύπαρξης των ιστορικών αρχείων. Γενικά Αρχεία του Κράτους. Οργάνωση του τρέχοντος αρχείου-σηματισμός του αρχείου: σύστημα οργάνωσης με βάση το πρωτόκολλο και πίνακα αρχειοθέτησης,

σύστημα διαχείρισης και ελέγχου της παραγωγής των τεκμηρίων (records management). Ηλικίες των εγγράφων και του αρχείου (τρέχον-ενδιάμεσο-ιστορικό). Πρόχειρη ταξινόμηση. Οριστική ταξινόμηση. Κατάλογοι και ευρετήρια. Στοιχεία ειδικών γνώσεων: παλαιογραφία και διπλωματική. Διεθνές πρότυπο αρχειακής περιγραφής (ISAD-EAD, 2000). Ελληνική αρχειακή οργάνωση και νομοθεσία. Διεθνής Αρχειακή Οργάνωση (International Council of Archives, ICA). Η εφαρμογή της πληροφορικής στα παραδοσιακά και στα ηλεκτρονικά αρχεία: αυτοματοποίηση εργαλείων έρευνας και δημιουργία βάσεων δεδομένων. Η ψηφιακή απεικόνιση των τεκμηρίων. Αναφορά σε θησαυρούς όρων, οντολογίες και μεταδεδομένα. Θεματικοί χάρτες (thematic maps) και θεματικές συλλογές (thematic collections). Παρουσίαση αρχειακού υλικού σε ψηφιακή μορφή. Διαχείριση αρχειακής πληροφορίας (information management) και διαχείριση αρχειακής γνώσης (knowledge management).

Εργαστήριο:

- Οργάνωση αρχειακής συλλογής σε ενότητες και μονάδες περιγραφής (αρχειακές σειρές, φακέλους, κλπ.), σύμφωνα με την ορολογία του ISAD (G)- EAD, International Council on Archives, 2000).
- Διάκριση σε μορφές ανάλογα με τις διάφορες υποστάσεις του υλικού, σε φυσική και σε εννοιολογική, με όλους τους μεταξύ τους γνωστούς συσχετισμούς. Διαχείριση στο ψηφιακό περιβάλλον.
- Ανάπτυξη και αξιοποίηση σύγχρονων τεχνικών συστηματοποίησης, απεικόνισης και διάθεσης γνώσης.
- Οντολογίες, θησαυροί όρων (thesaurus), έννοιες, κατηγορίες (concepts), σχέσεις μεταξύ των εννοιών (relations), αξιώματα για τη διασφάλιση της πληρότητας εννοιών και σχέσεων (axioms).

3. Ανάπτυξη και Διαχείριση Συλλογής και Διαχείριση Πληροφοριών

Θεωρία:

Έννοιες και ορισμοί στη διαχείριση συλλογής. Λειτουργίες και χαρακτηριστικά της διαχείρισης συλλογής. Πολιτική ανάπτυξης συλλογής, Πηγές - κριτήρια επιλογής - παραγγελίες - ανταλλαγές και δωρεές, Διαχείριση ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης - το Διαδίκτυο, Πνευματικά δικαιώματα και διαχείριση συλλογών.

Πολιτικές ανάπτυξης συλλογής, διαχείριση συλλογών και ελληνικές βιβλιοθήκες. Κατανομή πηγών, Συνεργασίες βιβλιοθηκών και συνεργατική ανάπτυξη συλλογής. Σύγχρονες τάσεις, πρακτικές και προβληματισμοί στη διαχείριση συλλογής. Παρουσίαση νέων τεχνολογιών που συνδέονται με την ανάπτυξη και διαχείριση συλλογής. Παρουσίαση νέων τεχνολογιών που συνδέονται με την ανάπτυξη και διαχείριση συλλογής. Παρουσίαση της χρήσης και της εφαρμογής νέων τεχνολογιών στο περιβάλλον μιας σύγχρονης βιβλιοθήκης, Ψηφιακής βιβλιοθήκης, κλπ. με σκοπό να βοηθήσουν στην σωστότερη και πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση ανάπτυξης και διαχείρισης συλλογής. Παρουσίαση της χρήσης και της εφαρμογής νέων τεχνολογιών στο περιβάλλον μιας σύγχρονης βιβλιοθήκης, Ψηφιακής βιβλιοθήκης, κλπ. με σκοπό να βοηθήσουν στην σωστότερη και πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση ανάπτυξης και διαχείρισης συλλογής.

Εργαστήριο:

Ανάπτυξη πολιτικής επιλογής υλικού και πληροφοριών

Πρόσβασης σε πληροφορίες σε ηλεκτρονική μορφή και διαχείρισή τους

4. Online Ανάκτηση Πληροφοριών

Θεωρία:

Εισαγωγή στις βάσεις δεδομένων (δομή, οργάνωση, τύποι βάσεων), τις γλώσσες ευρετηρίασης (φυσική γλώσσα & ελεγχόμενο λεξιλόγιο), τις τεχνικές ανάκτησης (λογικοί τελεστές, τελεστές εγγύτητας, αποκοπή), διαδικασίες της αναζήτησης (στρατηγικές, συνάφεια, ανάκληση, ακρίβεια), τακτικές και

τροποποιήσεις της αρχικής έρευνας και αξιολόγηση βάσεων δεδομένων και υπηρεσιών αναζήτησης.

Εργαλεία και διαδικασίες αναζήτησης πληροφοριών στον Παγκόσμιο Ιστό. Αναφορά στον Αόρατο Ιστό. Ανάπτυξη κριτικής ικανότητας στην επιλογή κατάλληλων εργαλείων αναζήτησης. Αξιολόγηση των πηγών που εντοπίζονται μέσω του διαδικτύου.

Εργαστήριο:

- Χρήση του περιβάλλοντος αναζήτησης του διαθέτη Dialog: χρήση εντολών, επιλογή βάσεων, σύνταξη ερωτημάτων.
- Χρήση των βάσεων ευρετηριασμένων παραπομπών της ISI (Web of Science).
- Χρήση των διαθέτων ηλεκτρονικών περιοδικών Elsevier, Emerald.
- Χρήση του περιβάλλοντος του διαθέτη βάσεων δεδομένων WilsonWeb
- Χρήση των εργαλείων έρευνας στον παγκόσμιο ιστό: μηχανές αναζήτησης, μηχανές πολλαπλής αναζήτησης, συλλογές μηχανών αναζήτησης, οδηγοί-κατάλογοι, ακαδημαϊκοί οδηγοί-κατάλογοι και εξειδικευμένα εργαλεία έρευνας

5. Βάσεις Δεδομένων

Σκοπός:

Να παρέχει βασικές γνώσεις που αναφέρονται στην οργάνωση των επιχειρησιακών δεδομένων στον υπολογιστή και την διαχείριση τους μέσω των Βάσεων Δεδομένων. Ακόμη δίνει την δυνατότητα στους φοιτητές να κατανοήσουν τις βασικές αρχές και τη μεθοδολογία με την οποία ένα επιχειρησιακό πρόβλημα μπορεί να αναλυθεί, να σχεδιασθεί και να υλοποιηθεί μέσα από ένα Σύστημα Διαχείρισης Βάσεων Δεδομένων (DBMS).

Στόχοι:

- Να διατυπώσουν, εξηγήσουν και συγκρίνουν τις βασικές έννοιες των ΒΔ
- Να σχεδιάσουν μια σχεσιακή ΒΔ (εννοιολογική και λογική σχεδίαση χρησιμοποιώντας το μοντέλο οντοτήτων/συσχετίσεων, κανονικοποίηση δεδομένων κ.λπ.)
- Να αναλύσουν ένα πίνακα σχεσιακής ΒΔ για να εξακριβώσουν ότι είναι σε κανονική μορφή
- Να εκφράσουν ερωτήσεις σε σχεσιακή άλγεβρα και γλώσσα SQL
- Να υλοποιήσουν μια σχεσιακή ΒΔ με χρήση SQL
- Να εφαρμόζουν τις βασικές αρχές σχεδιασμού μιας ΒΔ
- Να χρησιμοποιούν την Access ή τις εντολές της γλώσσας SQL για την υλοποίηση της ΒΔ, την επεξεργασία της μέσω ερωτημάτων και την δημιουργία ηλεκτρονικών εντύπων και εκθέσεων.

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Πηγές πληροφόρησης: Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες

Θεωρία:

Σύντομη περιγραφή του αντικειμένου των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών. Δομή και χαρακτηριστικά της βιβλιογραφίας των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών. Ερευνητικές δραστηριότητες των επιστημόνων των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών και ανάλυση των πληροφοριακών αναγκών τους. Αναφορά στις ιδιαιτερότητες της έρευνας που εμφανίζονται στα θέματα που άπτονται αυτών των επιστημών. Αξιολόγηση της πληροφόρησης και των εργαλείων ανάκτησής της βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων αξιολόγησης (π.χ. "Internet Detective").

Εργαστήριο:

- Εντοπισμός των πηγών πληροφόρησης στο Διαδίκτυο που αφορούν τις αντίστοιχες επιστήμες. (WWW, Virtual Library: Sociology)
- Έρευνα στον παγκόσμιο ιστό για συγκεκριμένα θέματα των παραπάνω επιστημών (Online εγκυκλοπαίδεια φιλοσοφίας (<http://www.iep.utm.edu/>))
- Εντοπισμός τεκμηρίων γκρίζας βιβλιογραφίας
- Χρήση βιβλιογραφικών βάσεων (Βιβλιογραφική βάση δεδομένων του ΕΚΤ «Γλαύκα», η βάση δεδομένων του ΕΚΤ Αργώ, Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών - βιβλιογραφική βάση δεδομένων του ΕΚΤ, Social Science Citation Index, The American heritage dictionary of the English language (<http://www.bartleby.com/61/>))
- Χρήση συλλογικού καταλόγου περιοδικών
- Χρήση διαθέτων ηλεκτρονικών περιοδικών ή εκδοτών (Elsevier, Emerald, Wilson Web)

- Χρήση ευρετηρίων επιτομών (Sociological Abstracts Database, Socioweb)

2. Επικοινωνίες - Δίκτυα

Θεωρία:

Οι επικοινωνίες δεδομένων και η εξέλιξη τους, τα μέσα και τρόποι επικοινωνίας (σύγχρονη, ασύγχρονη, αναλογική και ψηφιακή), τα πρωτόκολλα επικοινωνιών, το μοντέλο OSI, τα δικτυακά μοντέλα επεξεργασίας (timesharing, DDP, Client/Server), τοπολογίες δικτύων, κατηγορίες δικτύων, πρωτόκολλα και αρχιτεκτονικές δικτύων, εξοπλισμός δικτύων, διαχείριση δικτύων, το τοπικό δίκτυο (LAN), επιλογή διακομιστή (server), κατηγορίες διακομιστών, χαρακτηριστικά διακομιστή, λειτουργικό σύστημα δικτύου (NOS), έλεγχος και ασφάλεια του τοπικού δικτύου, δίκτυα ευρείας περιοχής (WAN) και οι εφαρμογές τους (VAN, IS, EDI, EFT, τηλεργασία, τηλεδιάσκεψη, συνεργατικές ομάδες), το Internet (εξέλιξη, δομικά στοιχεία και χαρακτηριστικά), το πρωτόκολλο TCP/IP, η διαδικασία σύνδεσης στο Internet, φορείς πρόσβασης και τεχνολογίες σύνδεσης (PSTN, PPP, ISDN, DSL), οι υπηρεσίες του διαδικτύου, το ενδοδίκτυο (intranet), ο ρόλος και τα πλεονεκτήματα σ? ένα οργανισμό, σχεδιασμός ενδοδικτύου, σύνδεση ενδοδικτύου, εφαρμογές στο web, προστασία και ασφάλεια των δικτύων, οι επιθέσεις και η αντιμετώπιση τους, κρυπτογράφηση και ηλεκτρονικές υπογραφές, ηλεκτρονικό έγκλημα, εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, η κοινωνικοποίηση του διαδικτύου (social networking), η βελτιωμένη πλατφόρμα εφαρμογών web 2.0, η εκμετάλλευση της συλλογικής νοημοσύνης, σύγχρονη ανοικτή και διαδραστική αρχιτεκτονική, η τεχνολογία RSS, ηλεκτρονικά ημερολόγια (blogs), ηλεκτρονικές δυναμικές εγκυκλοπαίδειες (wikis), η εξέλιξη στο web 3.0

Εργαστήριο:

- Η χρήση του τοπικού δικτύου
- Δομικά στοιχεία δικτύου

- Διαμοιρασμός πόρων
- Δικτυακές λειτουργίες και εφαρμογές
- Σύνδεση LAN στο Internet
- Οι άλλες υπηρεσίες του Internet (FTP, forums, telnet, mailing lists, ηλεκτρονική διάσκεψη)
- Ο Παγκόσμιος Ιστός και οι αρχές του (γλώσσα, πρωτόκολλα, URL, Java και JavaScript, στοιχεία ελέγχου Vbscript και Active X, HTML, DHTML, XML CSS, εικόνες-ήχος και video)
- Θέματα ποιότητας, ασφάλειας και πνευματικών δικαιωμάτων
- Δικτυακές πύλες (portals)
- Σύγχρονες εφαρμογές διαδικτύου (RSS, blogs, wikis)
- Ο ρόλος του διακομιστή (server)
- Αντιμετώπιση προβλημάτων ασφαλείας στο τοπικό δίκτυο από έξωθεν επιθέσεις
- Έρευνα αγοράς στο διαδίκτυο για προγράμματα ασφαλείας (firewall), αντι-ϊικά (antivirus), καταπολέμησης κακόβουλου λογισμικού (adware, spyware) και ανεπιθύμητης αλληλογραφίας (spamming)

3. Μέθοδοι Έρευνας

Θεωρία:

Βασικές έννοιες επιστημονικής έρευνας, φιλοσοφικές αρχές, επαγωγικός και απαγωγικός συλλογισμός. Χαρακτηριστικά μιας καλής έρευνας και μορφοποίηση ερευνητικού θέματος, υπόθεση εργασίας. Είδη έρευνας (Πρωτογενής, Δευτερογενής - Θεωρητική, Εφαρμοσμένη - Περιγραφική, Επεξηγηματική - Ποιοτική, Ποσοτική).

Μέθοδοι συλλογής δεδομένων (Πείραμα, Επισκόπηση, Σπουδή Περίπτωσης, Εμπειρικά Θεμελιωμένη Θεωρία, ερωτηματολόγιο, συνέντευξη κλπ.). Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά τους. Πληθυσμός και δείγμα έρευνας, αντιπροσωπευτικό δείγμα, μέγεθος δείγματος, είδη δειγματοληψίας, δειγματοληψία στη ποσοτική έρευνα, δειγματοληψία στη ποιοτική έρευνα.

Ανάλυση δεδομένων, βασικές έννοιες Στατιστικής, Περιγραφική στατιστική, στατιστικά μέτρα, Μέτρα Κεντρικής τάσης (μέση τιμή, διάμεσος, επικρατούσα τιμή), Μέτρα μεταβλητότητας (εύρος, διακύμανση, τυπική απόκλιση). Λογισμικό για ποσοτική ανάλυση. Αρχές ποιοτικής ανάλυσης, κατηγοριοποιήσεις, κωδικοποίηση, λογισμικό για την ανάλυση ποιοτικών δεδομένων

Εργαστήριο:

- Τεχνικές μορφοποίησης ερευνητικού θέματος
- Αξιολόγηση ερευνητικών εργασιών
- Σύνταξη και σχεδιασμό ερωτηματολογίου
- Διεξαγωγή συνέντευξης
- Εξοικείωση με το στατιστικό πακέτο SPSS και το προγράμματα επεξεργασίας ποιοτικών δεδομένων Atlas/ti
- Εισαγωγή στην ανάλυση ποιοτικών δεδομένων

4. Απαιτήσεις χρηστών κατά την αναζήτηση πληροφοριών

Αυτό το μάθημα εξετάζει τις έννοιες, θεωρίες και μοντέλα που αφορούν τη μελέτη των πληροφοριακών αναγκών των χρηστών και την πληροφοριακή συμπεριφορά τους. Διάφορες πληροφοριακές συμπεριφορές, η πληροφοριακή ανάγκη, η χρήση, η αναζήτηση και η αξιολόγηση πληροφορίας αποτελούν τις βασικές έννοιες. Εξετάζεται η ανθρώπινη συμπεριφορά σε σχέση με τα κανάλια πληροφόρησης, τις πληροφοριακές ανάγκες και τα εμπόδια στην πληροφόρηση, η αναζήτηση πληροφοριών, χρήση και διάδοση. Οι θεωρίες αναζήτησης πληροφοριών, οι μέθοδοι και οι συμπεριφορές των χρηστών θα μελετηθούν για να γίνει κατανοητό πως διάφορες ομάδες ανθρώπων αναζητούν, συλλέγουν και ανακτούν πληροφορία σε διάφορα πληροφοριακά περιβάλλοντα. Η πληροφοριακή συμπεριφορά αξιοποιεί θεωρίες της επιστήμης της πληροφόρησης, της ψυχολογίας και της κοινωνιολογίας.

5. Διοίκηση Βιβλιοθηκών / Κέντρων Πληροφόρησης

Θεωρία:

Μελετώνται οι βασικές λειτουργίες της διοίκησης, δηλαδή λήψη αποφάσεων σχεδιασμός, εκπόνηση πολιτικής, οργάνωση, καθοδήγηση, έλεγχος και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων με κύριο στόχο τις αλλαγές και τον εκσυγχρονισμό

Δίνονται, επίσης, οι βασικές αρχές της διοίκησης ανθρωπίνων πόρων, μελετώνται οι πρακτικές και οι δεξιότητες που απαιτούνται για την πρόσληψη, ανάπτυξη προσωπικού και την υποκίνηση του ανθρώπινου δυναμικού.

Εργαστήριο:

Κατάρτιση σχεδιαστικών πλάνων και μελέτες περιπτώσεων

Ανάθεση για παρουσίαση στην τάξη συγκεκριμένων περιπτώσεων σε ομάδα φοιτητών με στόχο τη συζήτηση πάνω σε μεθόδους ανάλυσης των προβλημάτων και στη λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων

6. Επιλογής

α) Διαχείριση Σύγχρονων Αρχείων

Αυτό το μάθημα σκοπό έχει να αναπτύξει ένα γενικό πλαίσιο δεοντολογίας και μεθοδολογίας για την οργάνωση και τη διαχείριση των σύγχρονων αρχείων, καθώς και να αξιοποιήσει μεθοδολογίες της έρευνάς τους. Γίνεται αναφορά στο περιεχόμενο των εννοιών φύση των αρχείων, ενεργά αρχεία ("records"), αρχεία ("archives"), στο πλαίσιο παραγωγής τεκμηρίων κοινωνικής και οργανωτικής δραστηριότητας. Αντικείμενο του μαθήματος είναι η κατανόηση των βασικών αρχειακών εργασιών στην οργάνωση των σύγχρονων αρχείων από τη στιγμή της δημιουργίας τους με τρόπο ώστε να διατηρείται η σημασία και η αξία τους και να εξασφαλίζεται η φυσική επιβίωσή τους (αυθεντικότητα, ασφάλεια, επισήμανση, απογραφή, εποπτεία, παρακολούθηση

εκκαθαρίσεων). Στο μάθημα θα εξεταστούν με συστημική προσέγγιση το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, ο ρόλος των ΓΑΚ στη δημόσια διοίκηση, η διαχείριση των σύγχρονων αρχείων και οι νέες τεχνολογίες, η χρήση του ψηφιακού περιβάλλοντος και η απεικόνιση των τεκμηρίων, και η διαχείριση τεκμηρίων σε ειδικά υποστρώματα. Ακόμη θα αναπτυχθούν ζητήματα οικονομίας και κοινωνίας της γνώσης, σημαίνοντα ζητήματα στρατηγικού σχεδιασμού, η σύνδεση των σύγχρονων αρχείων με τους χρήστες στα πλαίσια της συστηματικής διάχυσης («sharing») γνώσης, του διανοητικού/πνευματικού κεφαλαίου («intellectual capital»), των κοινοτήτων δράσης («communities in action») και της προστιθέμενης αξίας («added value»).

β) Διαχείριση γνώσης

Αναφορά σε θέματα παραγωγής, διάδοσης και κατανάλωσης της γνώσης στην κοινωνία, σε σχέση με τους επιστήμονες της πληροφόρησης και τις λειτουργίες των βιβλιοθηκών και άλλων πληροφοριακών συστημάτων και σε γενικές αρχές γνωστικής επιστήμης. Αντικείμενο του μαθήματος είναι η διαδικασία συλλογής της συσσωρευμένης εμπειρίας μιας επιχείρησης ή ενός οργανισμού, είτε αυτή βρίσκεται σε βάσεις δεδομένων, ή σε έγγραφα, ή ακόμα και μέσα στο μυαλό των στελεχών της επιχείρησης ή του οργανισμού, και στη συνέχεια η διάχυση και χρησιμοποίησή της στα σημεία εκείνα της επιχείρησης ή του οργανισμού όπου θα προσφέρει το μέγιστο ανταποδοτικό όφελος. Στο μάθημα αυτό θα εξεταστούν η κατανόηση και ο ρόλος της Γνώσης και των Συστημάτων Διαχείρισης Γνώσης στα πλαίσια ενός οργανισμού, ο κύκλος ζωής των συστημάτων διαχείρισης γνώσης, η αρχιτεκτονική των συστημάτων διαχείρισης γνώσης, η δημιουργία γνώσης, οι τεχνικές σύλληψης-εκμείωσης γνώσης, η αναπαράσταση γνώσης και η συλλογιστικές, η ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης γνώσης, ο έλεγχος και η πιστοποίηση των συστημάτων διαχείρισης γνώσης, η διάχυση της γνώσης, διάχυση γνώσης και διαδίκτυο, εργαλεία ανάπτυξης συστημάτων διαχείρισης γνώσης, και οι πύλες γνώσης.

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Πηγές Πληροφόρησης: Θετικές και Εφαρμοσμένες Επιστήμες

Θεωρία:

Σύντομη περιγραφή του αντικειμένου των θετικών και εφαρμοσμένων επιστημών. Δομή και χαρακτηριστικά της βιβλιογραφίας των θετικών και εφαρμοσμένων επιστημών. Ερευνητικές δραστηριότητες των επιστημόνων των θετικών και εφαρμοσμένων επιστημών και ανάλυση των πληροφοριακών αναγκών τους. Αναφορά στις ιδιαιτερότητες της έρευνας που εμφανίζονται στα θέματα που άπτονται αυτών των επιστημών. Αξιολόγηση της πληροφόρησης και των εργαλείων ανάκτησής της βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων αξιολόγησης (π.χ. "Internet Detective").

Εργαστήριο:

- Εντοπισμός των πηγών πληροφόρησης στο Διαδίκτυο που αφορούν τις αντίστοιχες επιστήμες.
- Έρευνα στον παγκόσμιο ιστό για συγκεκριμένα θέματα των παραπάνω επιστημών
- Εντοπισμός τεκμηρίων γκρίζας βιβλιογραφίας
- Χρήση ελληνικών βιβλιογραφικών βάσεων (Ιπποκράτης, ΙΡΙΣ, ΕΘΙΑΓΕ, ΠΕΧΩΤΕΕ, ΔΗΜΗΤΡΑ, ΓΛΑΥΚΑ)
- Χρήση συλλογικού καταλόγου περιοδικών
- Χρήση διαθέτων ηλεκτρονικών περιοδικών ή εκδοτών (όπως ACS-American Chemical Society, AIP-American Institute of Physics, IOP-Institute of Physics, Elsevier κ.α.)
- Χρήση ευρετηρίων επιτομών (Chemical abstracts, Biological abstracts κ.α.)

2. Ψηφιακές Βιβλιοθήκες και Μεταδεδομένα

Περιγραφή των Ηλεκτρονικών Δημοσιευμάτων στο Ίντερνετ, σε βάσεις δεδομένων, ψηφιακές βιβλιοθήκες, ψηφιακά μουσεία και πύλες, θεματικές πύλες και ιδρυματικά αποθετήρια, κ.α. Ανάπτυξη μεταδεδομένων και οντολογιών που θα αποτελέσουν το σημασιολογικό υπόβαθρο των μηχανών αναζήτησης επόμενης γενιάς. Πρότυπα μεταδεδομένων όπως το Dublin Core, το TEI, το EAD, το LOM, το GILS, το RDF, κ.α. Διαλειτουργικότητα των προτύπων περιγραφής ηλεκτρονικών δημοσιευμάτων.

Ιστορική αναδρομή της ανάπτυξης και εξέλιξης των ψηφιακών βιβλιοθηκών, με έμφαση σε εφαρμογές ψηφιακών και ηλεκτρονικών βιβλιοθηκών. Θα δοθεί βαρύτητα σε εθνικές πολιτικές και προγράμματα ανάπτυξης βιβλιοθηκών του μέλλοντος. Ανάπτυξη και θεωρητική και πρακτική έρευνα για έννοιες και εφαρμογές της Ψηφιακής, Ηλεκτρονικής, Υβριδικής, Δικτυακής, Πολυμεσικής, κ.λπ. βιβλιοθήκης. Θέματα ψηφιοποίησης υλικού, αξιολόγησης ψηφιακών βιβλιοθηκών, πολιτικές ανάπτυξης των βιβλιοθηκών αυτών, οικονομική και τεχνική υποστήριξη των ψηφιακών βιβλιοθηκών, τεχνικά χαρακτηριστικά τους, διοίκηση τους, εφαρμογές ηλεκτρονικών βιβλίων και αρχείων στις ψηφιακές βιβλιοθήκες και θέματα ασφάλειάς τους και εξασφάλισης των πνευματικών δικαιωμάτων των πηγών. Ψηφιακές Βιβλιοθήκες, Θεματικές και Κυβερνητικές Πύλες, Ιδρυματικά Αποθετήρια, Ψηφιακά Μουσεία, κ.α. και ο ρόλος τους στη δια βίου μάθηση (life-long learning), στην ηλεκτρονική μάθηση (e-learning) και στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση (e-government).

3. Μάρκετινγκ και Δημόσιες Σχέσεις

Στα πλαίσια του μαθήματος εξετάζονται βασικά στοιχεία της επικοινωνίας (πομπός, μέσο, μήνυμα, δέκτης), αντίληψη, μορφές επικοινωνίας, κοινό, στάση, μέτρηση των στάσεων, κοινή γνώμη καθώς και ο ρόλος της επικοινωνίας στις βιβλιοθήκες και στα κέντρα πληροφόρησης. Επίσης παρουσιάζονται θέματα δημοσίων σχέσεων, ΜΜΕ, τρόποι επικοινωνίας, δημοσιογράφων και υπευθύνων δημοσίων σχέσεων καθώς και οι πρακτικές πλευρές των Δημοσίων Σχέσεων στις βιβλιοθήκες και στα κέντρα πληροφόρησης.

Εισαγωγή στην έννοια του μάρκετινγκ, εργαλεία και μεθοδολογία του μάρκετινγκ, σχεδιασμός προγραμμάτων μάρκετινγκ και χρήση τους στις βιβλιοθήκες και στα κέντρα πληροφόρησης.

4. Διαχείριση Αυτοματοποιημένων Συστημάτων Βιβλιοθηκών

Θεωρία:

Παρουσίαση της ιστορίας του αυτοματισμού των βιβλιοθηκών. Εξελίσξεις σε θέματα που αφορούν τα ολοκληρωμένα προγράμματα βιβλιοθηκών, συνεργασίες βιβλιοθηκών, συλλογικοί κατάλογοι, ψηφιακές βιβλιοθήκες, πρόσβαση σε απομακρυσμένες πηγές, υπηρεσίες μέσω διαδικτύου, σημασιολογικός ιστός, οντολογίες, Library 2.0, web 2.0, ανοιχτό λογισμικό. Επίσης γίνεται μια συνοπτική παρουσίαση των εξελίξεων της διεθνούς αγοράς και της κατάστασης του αυτοματισμού των ελληνικών βιβλιοθηκών. Επίσης εξετάζονται θέματα που αφορούν την εφαρμογή, τη χρήση και διαχείριση αυτοματοποιημένων συστημάτων. Σαν βασικό πλαίσιο καταγραφής και ανάλυσης της κατάστασης χρησιμοποιείται η συστημική θεωρία και παρουσιάζονται βασικά σημεία της ανάλυσης συστήματος. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην κατανόηση των απαιτήσεων που σχετίζονται με την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών ή την αλλαγή λογισμικού (προσωπικό, εξοπλισμός,

υποστήριξη, προϋπολογισμός) και παρουσιάζονται βασικά στοιχεία σχεδιασμού νέων υπηρεσιών. Παρουσιάζεται η μεθοδολογία αξιολόγησης διαφορετικών προγραμμάτων (με έμφαση κυρίως σε θέματα ευχρηστίας, προτύπων, λειτουργικών χαρακτηριστικών), έχοντας υπόψη τις διαδικασίες της ελληνικής δημόσιας διοίκησης για την επιλογή και αγορά συστημάτων.

Εργαστήριο:

- Χρήση συστημάτων αυτοματισμού
- Αξιολόγηση αυτοματοποιημένων συστημάτων
- Αξιολόγηση ευχρηστίας
- Αξιολόγηση λειτουργικών χαρακτηριστικών

5. Θεωρίες της Μάθησης

Εισαγωγή στον τρόπο που μαθαίνουν οι άνθρωποι και βασικά χαρακτηριστικά των θεωριών μάθησης. Ερμηνεία βασικών εννοιών που αφορούν τη μάθηση. Θα εξεταστούν διάφορες θεωρίες μάθησης και μοντέλα ανάπτυξης μαθήματος. Μεταβίβαση της μάθησης. Σχηματισμός των εννοιών και λύση των προβλημάτων. Θεωρίες της επικοινωνίας. Προβλήματα κατά την επικοινωνία. Μάθηση και ατομικές διαφορές, παιδιά με ειδικές δεξιότητες, χαρισματικά παιδιά. Ο ρόλος του βιβλιοθηκονόμου/επιστήμονα της πληροφόρησης στην εκπαίδευση των κοινωνικά μη προνομιούχων ατόμων.

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Σεμινάριο Τελειόφοιτων

Θεωρία:

Διαλέξεις μικρής διάρκειας για την επισήμανση όσο το δυνατόν περισσότερων θεμάτων που απασχολούν τις βιβλιοθήκες και τις υπηρεσίες πληροφόρησης τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή : Θέματα που αφορούν είτε στη λειτουργία είτε στην προσφορά υπηρεσιών.

Εργαστήριο:

Παρουσίαση από τους φοιτητές, είτε ομαδικά είτε μεμονωμένα, με ολοκληρωμένο τρόπο, ενός θέματος που τους έχει ανατεθεί. Η ανάθεση των θεμάτων γίνεται μετά από επιλογή του φοιτητή μέσα από λίστα με θέματα που προτείνει ο καθηγητής.

Συζήτηση στην τάξη μεταξύ των φοιτητών και του καθηγητή για το συγκεκριμένο θέμα, και ανταλλαγή απόψεων κατά τη διάρκεια της παρουσίασης των θεμάτων σε ημερομηνίες που έχουν ορισθεί στην αρχή του εξαμήνου κατά την ανάθεση.

2. Πληροφορία και Κοινωνία

Εξετάζεται η φύση και ο ρόλος της πληροφορίας, της πληροφόρησης και της τεχνολογίας της πληροφόρησης στην κοινωνία. Τι είναι η πληροφορία; Ιδιότητες της πληροφορίας. Εννοιολογική και σημασιολογική προσέγγιση της πληροφορίας. Η σχέση της πληροφορίας και της γνώσης. Η διαδικασία της πληροφόρησης από την αντίληψη ως τη γνώση. Η έννοια της συνάφειας και οι αξίες της πληροφορίας: αξία χρήσης και εμπορευματική αξία. Πως η πληροφορία και η τεχνολογία της επικοινωνίας επιδρούν στις αλλαγές της κοινωνίας. Αλλαγές που έχουν προέλθει από την εμπορευματοποίηση της πληροφορίας και την τεχνολογία της πληροφορίας στις επιστήμες, στην κοινωνική και οικονομική δομή, στις πολιτιστικές αξίες: προβλήματα

πρόσβασης στην πληροφορία. Εξετάζεται επίσης ένα γενικό πλαίσιο θεμάτων που αφορούν την κοινωνία των πληροφοριών από κοινωνιολογική, οικονομική και επικοινωνιακή άποψη. Θα εξεταστούν διαφορετικά θεωρητικά πλαίσια (Bells, Castells). Η ηθική της πληροφορίας και της πληροφόρησης. Παράγοντες που πρέπει να πάρει υπόψη του ο επιστήμονας της πληροφόρησης στη διαδικασία επεξεργασίας της πληροφορίας: εθνικά, κοινωνικά, επαγγελματικά. Ο τελικός στόχος του μαθήματος είναι να συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση του ρόλου της βιβλιοθήκης και του κέντρου πληροφόρησης στην επερχόμενη κοινωνία των πληροφοριών και του ρόλου του επιστήμονα της πληροφόρησης.

3. Σχεδιασμός Δικτυακών Τόπων

- Η συμβολή ενός δικτυακού τόπου στην ανάπτυξη και διάδοση των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης.
- Ο ρόλος των βιβλιοθηκονόμων στο σχεδιασμό του δικτυακού τόπου μιας βιβλιοθήκης.
- Αρχές δημιουργίας τοποθεσιών στο web (σχεδίαση, δημιουργία και δημοσίευση τοποθεσίας)
- Δημιουργία ιστοσελίδων (δημιουργία ιστοσελίδας με εντολές γλώσσας χαρακτηρισμού (HTML), λίστες και πίνακες, εμφάνιση ιστοσελίδας, μορφοποίηση κειμένου, προσθήκη εικόνων, δημιουργία δεσμών, φορμών και πλαισίων)
- Εκμάθηση προγραμμάτων συγγραφής και επεξεργασίας ιστοσελίδων (FrontPage, Dream weaver, Expression web, κ.α.)
- Γραφικά στις ιστοσελίδες (αρχεία γραφικών (.gif, .tif, .jpg), εφέ και διαφάνειες, βελτίωση ποιότητας γραφικών, animation, προγράμματα γραφικών και πολυμέσων στο web)
- Προσθήκη ήχου και video στις ιστοσελίδες (τύποι αρχείων ήχου, δημιουργία αρχείων ήχου στο web, ενσωμάτωση ήχου και video στις ιστοσελίδες, πολυμέσα στην ιστοσελίδα)

- Πρόσθετες λειτουργίες ιστοσελίδων (μορφοποίηση με CSS, προσθήκη αντικειμένων, ημερολογίου, μετρητού επισκεπτών, forum, ειδήσεων κ.α.)
- Δημοσίευση ιστοσελίδων στο web (διαδικασία σύνδεσης web server και site, προετοιμασία αρχείων, έλεγχος παρουσίασης ιστοσελίδων μέσα από διάφορους browsers, εντοπισμός και διόρθωση σφαλμάτων)
- Ενίσχυση της δημοτικότητας της τοποθεσίας (συνδέσεις με άλλες τοποθεσίες, σύνδεση με θεματικούς καταλόγους και μηχανές αναζήτησης)
- Αξιολόγηση δικτυακών τόπων σε θέματα περιεχομένου και προσβασιμότητας
- Μελέτη και αξιολόγηση δικτυακών τόπων με τη χρήση λογισμικών όπως το Camtasia, κ.α.

4. Πληροφοριακή παιδεία

Θεωρία:

Η αναγκαιότητα της πληροφοριακής παιδείας, τι είναι πληροφοριακή παιδεία και τι κριτική σκέψη. Ο ρόλος των βιβλιοθηκονόμων στην ανάπτυξη πληροφοριακής παιδείας και η αναγκαιότητα εκπαίδευσης τους. Τι είναι θεωρίες μάθησης και τι σχέδιο μαθήματος. Συμπεριφορισμός και αντικειμενισμός, καθώς και χαρακτηριστικά των μοντέλων σχεδιασμού μαθήματος. Κονστρουκτιβιστική και διερευνητική προσέγγιση. Σχεδιασμός μαθήματος με κονστρουκτιβιστική προσέγγιση καθώς και χαρακτηριστικά των μοντέλων σχεδιασμού μαθήματος. Ομοιότητες και διαφορές του μπιχεβιορισμού και κονστρουκτιβισμού. Μοντέλα Πληροφοριακής Εκπαίδευσης / Στρατηγικές, τεχνικές και πρακτικές για διδασκαλία πληροφοριακής εκπαίδευσης και ανασκόπηση προγραμμάτων πληροφοριακής εκπαίδευσης.

Εργαστήριο:

Ένα κονστρουκτιβιστικό μοντέλο σχεδιασμού μαθήματος. Ανάπτυξη προγράμματος βασισμένου σε κονστρουκτιβιστικό μοντέλο.

5. Επιλογή

α) Οργάνωση και Λειτουργία Σχολικών Βιβλιοθηκών

Θεωρία:

Ανάλυση θεμάτων οργάνωσης, διοίκησης και στελέχωσης της σχολικής βιβλιοθήκης. Έμφαση θα δοθεί στον τρόπο ανάπτυξης πολιτικής επιλογής υλικού για να εξυπηρετεί τους στόχους της βιβλιοθήκης και στον τρόπο ανάπτυξης των υπηρεσιών ώστε να συμβάλλει στη βελτίωση επίδοσης των μαθητών και στη μείωση κοινωνικών ανισοτήτων. Το μάθημα θα επικεντρωθεί επίσης στον τρόπο προώθησης της ανάγνωσης και στις στρατηγικές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους βιβλιοθηκονόμους των σχολικών βιβλιοθηκών για να προωθήσουν δεξιότητες πληροφοριακής παιδείας.

Εργαστήριο:

- Δημιουργία πολιτικής επιλογής υλικού για σχολικές βιβλιοθήκες
- Ανάπτυξη στρατηγικών που αναπτύσσουν την ανάγνωση από τους μαθητές
- Ανάπτυξη προγράμματος κατάλληλου για τους μαθητές ώστε να μάθουν τη χρήση πηγών της βιβλιοθήκης

β) Οργάνωση και Λειτουργία Μονάδων Πληροφόρησης

Θεωρία:

Ανάλυση και τύποι οργανισμών που απαιτούν τη λειτουργία Μονάδας Πληροφόρησης. Πολιτικοοικονομική ανάλυση του περιβάλλοντος. Θεωρίες, αρχές και λειτουργίες της Διεύθυνσης των Μονάδων Πληροφόρησης. Εντοπισμός των επιχειρησιακών στόχων και ανάλυση πληροφοριακών αναγκών. Στρατηγικός σχεδιασμός πληροφόρησης. Έμφαση θα δοθεί στο ρόλο του χρήστη.

Εργαστήριο:

- Εντοπισμός συγκεκριμένων προβλημάτων διεύθυνσης που αντιμετωπίζουν οι μονάδες πληροφόρησης
- Εντοπισμός των χαρακτηριστικών των υπηρεσιών πληροφόρησης
- Ανάλυση και παρουσίαση συγκεκριμένων χρηστών μίας μονάδας

6. Λογοτεχνία και Υλικό για Παιδιά και Εφήβους

Παρουσιάζονται βιβλία για παιδιά 2-10 ετών και καλύπτονται οι παρακάτω θεματικές ενότητες: παραμύθια, παραμυθικές ιστορίες, ιστοριούλες, οι κλασικοί παραμυθάδες, η εικονογράφηση στο παραμύθι, το χιούμορ στη σύγχρονη παραμυθική ιστορία/οικολογία και η παραμυθική ιστορία. Επίσης αναλύεται η περίπτωση Τριβιζά και γίνονται αναφορές στα βιβλία γνώσεων και στα εγκυκλοπαιδικά, στην ευρηματικότητα των εκδόσεων, καθώς και σε σύγχρονα θέματα που αφορούν στο παιδικό βιβλίο. Επίσης, παρουσιάζονται μυθιστορήματα και νουβέλες για νέους 11-16 ετών που καλύπτουν τις παρακάτω θεματικές ενότητες: ιστορικό μυθιστόρημα, ιστορική αναδρομή και σύγχρονα μυθιστορήματα, περιπετειώδες μυθιστόρημα, αστυνομικό, μυστηρίου, δράσης και κοινωνικό μυθιστόρημα. Τέλος, γίνεται αναφορά στον Ντίκενς και στον Μαλό, καθώς και στο σύγχρονο κοινωνικό μυθιστόρημα με θέματα όπως ναρκωτικά, Aids, ρατσισμός, διαζύγιο των γονιών, προβλήματα εφηβείας, σχέσεις παιδιών-δασκάλων, χουλιγκανισμός και οι πρώτοι εφηβικοί έρωτες.

Ως προαπαιτούμενα μαθήματα καθορίζονται τα παρακάτω:

1.	1. Πηγές & Υπηρεσίες Πληροφόρησης 2. Ανάπτυξη και Διαχείριση Συλλογής & Διαχείριση Πληροφοριών 3. Απαιτήσεις Χρηστών κατά την Αναζήτηση Πληροφοριών 4. Διοίκηση Βιβλιοθηκών / Κέντρων Πληροφόρησης	Βιβλιοθήκες και Κοινωνία
2.	1. Ταξινόμικά Συστήματα I, 2. Περιγραφική Καταλογογράφηση I, 3. Ταξινόμικά Συστήματα II, 4. Θεματική Ευρετηρίαση 5. Αρχεία και οργάνωσή τους	Εισαγωγή στην Οργάνωση Υλικού και Πληροφοριών
3.	1. Πολυμεσικές Εφαρμογές 2. Online Ανάκτηση Πληροφοριών 3. Βάσεις Δεδομένων 4. Επικοινωνίες – Δίκτυα	Εισαγωγή στην Πληροφορική
4.	Αγγλικά II	Αγγλικά I
5.	Ηλεκτρονική Εκδοτική	Πολυμεσικές Εφαρμογές
6.	Περιγραφική Καταλογογράφηση II	Περιγραφική Καταλογογράφηση I
7.	1. Θησαυροί 2. Online Ανάκτηση Πληροφοριών	Θεματική Ευρετηρίαση
8.	1. Πηγές Πληροφόρησης: Ανθρωπιστικές & Κοινωνικές Επιστήμες 2. Πηγές Πληροφόρησης: Θετικές και Εφαρμοσμένες Επιστήμες	1. Πηγές & Υπηρεσίες Πληροφόρησης 2. Online Ανάκτηση Πληροφοριών
9.	Μέθοδοι Έρευνας	Έρευνα και Συγγραφή Εργασίας
10.	Ψηφιακές Βιβλιοθήκες και Μεταδεδομένα	1. Περιγραφική Καταλογογράφηση II 2. Online Ανάκτηση Πληροφοριών
11.	1. Μάρκετινγκ και Δημόσιες Σχέσεις 2. Οργάνωση και Λειτουργία Σχολικών Βιβλιοθηκών ή Οργάνωση και Λειτουργία Μονάδων Πληροφόρησης (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)	Διοίκηση Βιβλιοθηκών / Κέντρων Πληροφόρησης
12.	Διαχείριση Αυτοματοποιημένων Συστημάτων Βιβλιοθηκών	Βάσεις Δεδομένων
13.	Σεμινάριο Τελειοφοίτων	Μέθοδοι Έρευνας
14.	Πληροφορία και Κοινωνία	Απαιτήσεις Χρηστών κατά την Αναζήτηση Πληροφοριών
15.	Σχεδιασμός Δικτυακών Τόπων	Επικοινωνίες – Δίκτυα
16.	Πληροφοριακή Παιδεία	Θεωρίες της Μάθησης

Ως μαθήματα Ειδικότητας καθορίζονται τα παρακάτω:

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

A/A	ΜΑΘΗΜΑ	Δ. Μ.
1.	Εισαγωγή στην Οργάνωση Υλικού και Πληροφοριών	5
2.	Ταξινομικά Συστήματα I	7
3.	Περιγραφική Καταλογογράφηση I	7
4.	Πηγές & Υπηρεσίες Πληροφόρησης	6
5.	Ταξινομικά Συστήματα II	7
6.	Περιγραφική Καταλογογράφηση II	7
7.	Θεματική Ευρετηρίαση	7
8.	Θησαυροί	5
9.	Αρχεία και Οργάνωσή τους	7
10.	Ανάπτυξη και Διαχείριση Συλλογής και Διαχείριση Πληροφοριών.	6
11.	Online Ανάκτηση Πληροφοριών.	7
12.	Πηγές Πληροφόρησης: Ανθρωπιστικές & Κοινωνικές Επιστήμες	6
13.	Πηγές Πληροφόρησης: Θετικές και Εφαρμοσμένες Επιστήμες	6
14.	Ψηφιακές Βιβλιοθήκες και Μεταδεδομένα	8
15.	Σεμινάριο Τελειοφοίτων.	4
16.	Πληροφοριακή Παιδεία.	6

Μαθήματα κατά Τομέα Μαθημάτων

A ' Τομέας Μαθημάτων: Πληροφορία και Υπηρεσίες Πληροφόρησης

α/α	Μάθημα	Ώρες/εβδ	Θ Ε	ΔΜ	Χαρ.	Φόρτος Εργ.
1	Βιβλιοθήκες και Κοινωνία	4	4 0	5	ΕΥ	8,3
2	Πηγές & Υπηρεσίες Πληροφόρησης	5	3 2	6	Ε	10,0
3	Πηγές Πληροφόρησης: Ανθρωπιστικές & Κοινωνικές Επιστήμες	5	3 2	6	Ε	10,0
4	Πηγές Πληροφόρησης: Θετικές και Εφαρμοσμένες Επιστήμες	5	3 2	6	Ε	10,0
5	Online Ανάκτηση Πληροφοριών	6	2 4	7	Ε	11,7
6	Επικοινωνίες – Δίκτυα	4	2 2	5	ΓΥ	8,3
7	Απαιτήσεις Χρηστών κατά την Αναζήτηση Πληροφοριών	3	3 0	4	ΕΥ	6,7
8	Μάρκετινγκ και Δημόσιες Σχέσεις	4	4 0	5	ΕΥ	8,3
9	Σεμινάριο Τελειοφοίτων	3	1 2	4	Ε	6,7
10	Πληροφορία και Κοινωνία	4	4 0	5	ΕΥ	8,3
11	Πληροφοριακή Παιδεία	5	3 2	6	Ε	10,0
12	Μέθοδοι Έρευνας	6	4 2	6	ΕΥ	10,0
13	Διοίκηση Βιβλιοθηκών / Κέντρων Πληροφόρησης	6	4 2	7	ΕΥ	11,7
14	Οργάνωση και Λειτουργία Σχολικών Βιβλιοθηκών ή Οργάνωση και Λειτουργία Μονάδων Πληροφόρησης (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)	4	2 2	5	Ε	8,3
15	Έρευνα και Συγγραφή Εργασίας	3	3 0	4	ΓΥ	6,7

16	Σύγχρονες Τάσεις στη Λογοτεχνία	4	40	5	ΓΥ	8,3
17	Ιστορία και Φιλοσοφία των Επιστημών	4	40	5	ΓΥ	8,3
18	Λογοτεχνία και Υλικό για Παιδιά και Εφήβους	3	30	3	ΓΥ	5,0
19	Θεωρίες της Μάθησης	5	50	6	ΔΟ	10,0

**Β ' Τομέας Μαθημάτων:
Επεξεργασία και Διαχείριση Υλικού και Πληροφοριών**

α/α	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Θ Ε	ΔΜ	Χαρ.	Φόρτος Εργ.
1	Εισαγωγή στην Οργάνωση Υλικού και Πληροφοριών	4	40	5	Ε	8,3
2	Ταξινομικά Συστήματα Ι	6	33	7	Ε	11,7
3	Περιγραφική Καταλογογράφηση Ι	5	32	7	Ε	11,7
4	Ταξινομικά Συστήματα Ι Ι	6	33	7	Ε	11,7
5	Περιγραφική Καταλογογράφηση ΙΙ	6	33	7	Ε	11,7
6	Θεματική Ευρετηρίαση	6	33	7	Ε	11,7
7	Θησαυροί	4	22	5	Ε	8,3
8	Αρχεία και Οργάνωσή τους	6	42	7	Ε	11,7
9	Ανάπτυξη και Διαχείριση Συλλογής και Διαχείριση Πληροφοριών	5	32	6	Ε	10,0
10	Εισαγωγή στην Πληροφορική	5	23	6	ΓΥ	10,0
11	Πολυμεσικές Εφαρμογές	4	13	4	ΓΥ	6,7

12	Βάσεις Δεδομένων	4	22	5	ΓΥ	8,3
13	Σχεδιασμός Δικτυακών Τόπων	6	24	7	ΓΥ	11,7
14	Ψηφιακές Βιβλιοθήκες και Μεταδεδομένα	6	42	8	Ε	13,3
15	Διαχείριση Αυτοματοποιημένων Συστημάτων Βιβλιοθηκών	4	22	5	ΕΥ	8,3
16	Αγγλικά I	4	22	5	ΓΥ	8,3
17	Αγγλικά II	4	22	4	ΓΥ	6,7
18	Διαχείριση Σύγχρονων Αρχείων ή Διαχείριση Γνώσης (ΕΠΙΛΟΓΗ)	2	20	2	ΓΥ	3,3
19	Ιστορία Βιβλίου και Συντήρηση	2	20	2	ΕΥ	3,3
20	Ηλεκτρονική Εκδοτική	4	13	4	ΔΟ	6,7